

PRIJEDLOG

Na temelju članka 31. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 150/11, 119/14 i 93/16), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ donijela

ZAKLJUČAK

1. Prihvaća se Izvješće o provedenoj provjeri broja i vjerodostojnosti potpisa birača te zakonitosti postupka prikupljanja potpisa birača iz Zahtjeva za raspisivanje državnog referenduma Građanske inicijative "Narod odlučuje" o izmjeni članka 72. Ustava Republike Hrvatske i o dopuni Ustava Republike Hrvatske člankom 72.a te Građanske inicijative "Istina o Istanbulskoj".

2. Zadužuje se Ministarstvo uprave da predstavnicima referendumskih inicijativa iz točke 1. ovog Zaključka, kao i ostaloj zainteresiranoj javnosti, omogući uvid u potpise koji su prema Izvješću proglašeni neispravnim, odnosno nevažećim.

3. Vlada Republike Hrvatske dostavit će Izvješće iz točke 1. ovoga Zaključka Hrvatskome saboru, radi izvršenja Zaključka donesenog 6. srpnja 2018. godine, kojim je Hrvatski sabor pozvao Vladu Republike Hrvatske da provjeri broj i vjerodostojnost potpisa birača iz Zahtjeva za raspisivanje državnog referenduma Građanske inicijative "Narod odlučuje" o izmjeni članka 72. Ustava Republike Hrvatske i o dopuni Ustava Republike Hrvatske člankom 72.a te vjerodostojnost potpisa birača iz Zahtjeva za raspisivanje državnog referenduma Građanske inicijative "Istina o Istanbulskoj".

Klasa:

Urbroj:

Zagreb,

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UPRAVE**

IZVJEŠĆE

**POVJERENSTVA O PROVJERI BROJA I VJERODOSTOJNOSTI
POTPISA BIRAČA TE ZAKONITOSTI POSTUPKA PRIKUPLJANJA
POTPISA BIRAČA IZ ZAHTJEVA ZA RASPISIVANJE DRŽAVNOG
REFERENDUMA GRAĐANSKE INICIJATIVE „NAROD ODLUČUJE“ O
IZMJENI ČLANKA 72. USTAVA REPUBLIKE HRVATSKE I „NAROD
ODLUČUJE“ O DOPUNI USTAVA REPUBLIKE HRVATSKE
ČLANKOM 72.A TE GRAĐANSKE INICIJATIVE „ISTINA O
ISTANBULSKOJ“**

ZAGREB, LISTOPAD 2018. GODINE

1. PRAVNI OKVIR

Ustavom Republike Hrvatske¹ (članak 87. stavak 1.) kao i člankom 3. stavkom 2. Zakona o referendumu i drugim oblicima osobnog sudjelovanja u obavljanju državne vlasti i lokalne i područne (regionalne) samouprave² (dalje u tekstu: Zakon) propisano je da Hrvatski sabor može raspisati referendum o prijedlogu za promjenu Ustava, o prijedlogu zakona ili o drugom pitanju iz svog djelokruga. Stavkom 3. članka 87. Ustava, (kao i Zakonom o referendumu) propisano je da će o navedenim pitanjima Hrvatski sabor raspisati referendum u skladu sa zakonom ako to zatraži 10% od ukupnog broja birača u Republici Hrvatskoj.

Odredbama Zakona od članka 8.a do 8.g uređuje se način i postupak izjašnjavanja birača o potrebi da se zatraži raspisivanje referenduma. U nastavku se ukazuje na bitne zakonske odredbe:

- **Članak 8.a** - Ako birači ocijene da postoji potreba za raspisivanjem referenduma o prijedlogu za promjenu Ustava Republike Hrvatske, o prijedlogu zakona ili o drugom pitanju iz djelokruga Hrvatskoga sabora ili o pitanju za koje drže da je važno za neovisnost, jedinstvenost i opstojnost Republike Hrvatske osnovat će organizacijski odbor za izjašnjavanje birača o potrebi da se zatraži raspisivanje referenduma (dalje u tekstu: Organizacijski odbor).
- **Članak 8.b** - Organizacijski odbor donosi odluku da se pristupi izjašnjavanju birača o potrebi da se zatraži raspisivanje referenduma.

Odluka Organizacijskog odbora sadrži:

- jasno formulirano pitanje o kojem se traži raspisivanje referenduma,
  - rok unutar kojeg će se sakupljati potpisi birača koji traže raspisivanje referenduma koji ne može biti duži od 15 dana.
- **Članak 8.c** - Izjašnjavanje birača o potrebi da se zatraži raspisivanje referenduma može se održavati na svakom za to prikladnom mjestu u skladu s odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave (grada ili općine).

Organizacijski odbor je dužan prijaviti mjesta na kojima će se održavati izjašnjavanje birača o potrebi da se zatraži raspisivanje referenduma policijskoj upravi na čijem se području izjašnjavanje održava, pet dana prije početka izjašnjavanja.

- **Članak 8.d** - Mjesta na kojima će se održavati izjašnjavanje moraju biti označena i uočljiva s tim da njihovo označavanje ne smije sadržavati državna obilježja.

Svako mjesto mora imati popis s uvezanim listovima koji će sadržavati jasno formulirano pitanje o kojem se traži raspisivanje referenduma i jasno odijeljene vodoravne redove označene rednim brojevima.

¹ Narodne novine, broj 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10 i 5/14

² Narodne novine, broj 33/96, 92/01, 44/06, 58/06, 69/07, 38/09, 100/16 i 73/17

- **Članak 8.e** - Birači koji se izjašnjavaju o potrebi da se zatraži raspisivanje referendumu upisuju u prvi slobodni red uvezanog popisa iz članka 8.d ovoga Zakona svoje ime i prezime i osobni identifikacijski broj te se osobno potpisuju.

O potrebi da se zatraži raspisivanje referendumu mogu se izjašnjavati hrvatski državljani (članak 5. Zakona)

Birač se može izjasniti o potrebi da se zatraži raspisivanje referendumu samo na jednom od mjesta na kojem će se održavati izjašnjavanje.

- **Članak 8.f** - Nakon isteka roka za sakupljanje potpisa birača svi popisi se dostavljaju Organizacijskom odboru.

Organizacijski odbor provjerava je li izjašnjavanje provedeno u skladu sa zakonom.

- **Članak 8.g** - Ako Organizacijski odbor utvrdi da se o potrebi da se zatraži raspisivanje referendumu izjasnilo deset posto birača od ukupnog broja birača u Republici Hrvatskoj, uputit će zahtjev predsjedniku Hrvatskoga sabora za raspisivanje referendumu.

Uz zahtjev iz stavka 1. ovoga članka dostavljaju se i svi popisi kojima se dokazuje da je raspisivanje referendumu zatražio potreban broj birača.

Nastavno se ukazuje na **Odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-VIIR-7346/2014** od 10. prosinca 2014. godine („Narodne novine“, broj 156/14) kojom je utvrđeno:

- „*pod »ukupnim brojem birača u Republici Hrvatskoj« u smislu članka 87. stavka 3. Ustava ima se smatrati ukupan broj punoljetnih hrvatskih državljana s prebivalištem u Republici Hrvatskoj upisan u evidenciju birača, kao dio registra birača, na dan koji je određen za prvi dan prikupljanja potpisa za raspisivanje referendumu (referentni dan), prema stanju na taj dan u 00:00 sati (referentni sat);*
- *u povodu odluke organizacijskog odbora o izjašnjavanju birača o potrebi raspisivanja referendumu na temelju članka 87. stavka 3. Ustava, nadležno tijelo dužno je posebnim rješenjem utvrditi ukupni broj birača u Republici Hrvatskoj na referentni dan i sat kako su određeni u točki III. alineji 1. ove izreke, kao i izračun deset posto od tog broja, te je to rješenje dužno objaviti na svojim internetskim stranicama na referentni dan i isti dan ga dostaviti za objavu u »Narodnim novinama«;*
- *potpisi za raspisivanje referendumu iz članka 87. stavka 3. Ustava smiju se prikupljati samo na području Republike Hrvatske.“*

2. PREGLED RADNI KOJE SU PRETHODILE PROVJERI BROJA I VJERODOSTOJNOSTI POTPISA

Organizacijski odbor za izjašnjavanje birača o potrebi da se zatraži raspisivanje referenduma Građanske inicijative „Narod odlučuje“ dostavio je 11. svibnja 2018. Ministarstvu uprave odluke o pristupanju izjašnjavanju birača o potrebi da se zatraži raspisivanje referenduma sa sljedećim pitanjima:

I. Jeste li za to da se članak 72. Ustava Republike Hrvatske mijenja i glasi:

„Hrvatski sabor ima najmanje 100, a najviše 120 zastupnika, koji se, na temelju općeg i jednakog biračkog prava, biraju neposredno tajnim glasovanjem. Pripadnici nacionalnih manjina biraju najviše šest zastupnika u Hrvatski sabor.

Zastupnici se u Hrvatski sabor, osim zastupnika nacionalnih manjina, biraju prema sustavu razmjernog predstavništva.

Birač može glasovati za jednu od predloženih lista kandidata i može označiti do tri kandidata koji imaju prednost pred ostalim kandidatima na listi za koju je glasovao (preferirani glas).

Izabrani kandidati s pojedine liste utvrđuju se isključivo na temelju najvećeg broja preferiranih glasova.

U svakoj izbornoj jedinici u Republici Hrvatskoj bira se najmanje 15 zastupnika. Izborne jedinice ne smiju dijeliti zakonom utvrđena područja Grada Zagreba i županija Republike Hrvatske. Broj zastupničkih mjesta rasporedit će se među izbornim jedinicama na temelju izračuna odnosa broja birača u svakoj izbornoj jedinici i ukupnog broja birača u Republici Hrvatskoj.

Pravo na sudjelovanje u diobi zastupničkih mjesta u izbornoj jedinici ostvaruju kandidacijske liste koje su na izborima dobile najmanje 4 posto važećih glasova birača.

Birači na izborima mogu glasovati: na biračkom mjestu, dopisnim ili elektroničkim putem.“
(dalje u tekstu: **prvo pitanje**)

II. Jeste li za to da se iza članka 72. Ustava Republike Hrvatske doda članak 72.a koji glasi:

„Zastupnici nacionalnih manjina odlučuju o svim pitanjima iz nadležnosti Hrvatskoga sabora, osim o povjerenju Vladi i donošenju državnog proračuna.“ (dalje u tekstu: **drugo pitanje**)

U odlukama je navedeno da će prikupljanje potpisa za izjašnjavanje birača o potrebi da se zatraži raspisivanje referenduma trajati od 13. svibnja do 27. svibnja 2018. godine.

Slijedom Odluke Organizacijskog odbora, a temeljem točke III. alineje 2. Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-VIIR-7346/2014, ministar uprave donio je 13. svibnja 2018. Rješenje u kojem se utvrđuje da je u registar birača na dan 13. svibnja 2018. godine u 00:00 sati upisano ukupno 3.747.409 birača hrvatskih državljana s prebivalištem u Republici Hrvatskoj te da **deset posto od 3.747.409 iznosi 374.740**. Rješenje je objavljeno u

„Narodnim novinama“ broj 44/18 i na službenoj web stranici Ministarstva uprave 13. svibnja 2018. godine.

Građanska inicijativa „Narod odlučuje“ predala je materijale s prikupljenim potpisima građana i zahtjeve za raspisivanje referenduma za dva referendumska pitanja Hrvatskom saboru 13. lipnja 2018.³

U Zapisniku o primopredaji navedeno je da je za prvo pitanje (*Jeste li za to da se članak 72. Ustava Republike Hrvatske mijenja i glasi: „...“*) Organizacijski odbor dostavio 19 kutija i da se u njima nalazi 10.360 potpisnih knjiga i to:

1. kutija	577 potpisnih knjiga
2. kutija	565 potpisnih knjiga
3. kutija	520 potpisnih knjiga
4. kutija	563 potpisnih knjiga
5. kutija	512 potpisnih knjiga
6. kutija	517 potpisnih knjiga
7. kutija	522 potpisnih knjiga
8. kutija	543 potpisnih knjiga
9. kutija	554 potpisnih knjiga
10. kutija	515 potpisnih knjiga
11. kutija	562 potpisnih knjiga
12. kutija	553 potpisnih knjiga
13. kutija	555 potpisnih knjiga
14. kutija	515 potpisnih knjiga
15. kutija	560 potpisnih knjiga
16. kutija	527 potpisnih knjiga
17. kutija	555 potpisnih knjiga
18. kutija	576 potpisnih knjiga
19. kutija	569 potpisnih knjiga

---

³ Zapisnik o primopredaji materijala s prikupljenim potpisima građana uz zahtjev za raspisivanje referenduma Građanske inicijative „Narod odlučuje“, KLASA: 014-01/18-02/02, URBROJ: 6543-3-18-04 od 13. lipnja 2018.; Zapisnik o primopredaji materijala s prikupljenim potpisima građana uz zahtjev za raspisivanje referenduma Građanske inicijative „Narod odlučuje“, KLASA: 014-01/18-02/02, URBROJ: 6543-3-18-05 od 13. lipnja 2018.;

U Zapisniku o primopredaji za drugo pitanje (*Jeste li za to da se iza članka 72. Ustava Republike Hrvatske doda članak 72.a koji glasi: „...“*) navedeno je da je Organizacijski odbor dostavio 19 kutija i da se u njima nalazi 10.268 potpisnih knjiga i to:

1. kutija	553 potpisnih knjiga
2. kutija	526 potpisnih knjiga
3. kutija	568 potpisnih knjiga
4. kutija	548 potpisnih knjiga
5. kutija	501 potpisnih knjiga
6. kutija	514 potpisnih knjiga
7. kutija	532 potpisnih knjiga
8. kutija	523 potpisnih knjiga
9. kutija	540 potpisnih knjiga
10. kutija	558 potpisnih knjiga
11. kutija	517 potpisnih knjiga
12. kutija	569 potpisnih knjiga
13. kutija	558 potpisnih knjiga
14. kutija	558 potpisnih knjiga
15. kutija	545 potpisnih knjiga
16. kutija	538 potpisnih knjiga
17. kutija	543 potpisnih knjiga
18. kutija	522 potpisnih knjiga
19. kutija	555 potpisnih knjiga

Prilikom predaje potpisa glavni koordinator Organizacijskog odbora građanske inicijative „Narod odlučuje“ objavio je, za medije, da je za prvo pitanje **prikupljeno 405.342, a za drugo pitanje 407.469 potpisa.**

Dana 20. lipnja 2018. Organizacijski odbor Građanske inicijative „Istina o Istanbulskoj“ predao je materijale s prikupljenim potpisima građana te zahtjev o potrebi da se raspiše referendum Hrvatskom saboru za referendumsko pitanje:

„Jeste li za to:

- da Republika Hrvatska otkáže „Istanbulsku konvenciju“ – Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, te

- da se u članku 133. Ustava Republike Hrvatske doda 5. stavak, koji glasi: „Hrvatski sabor odlučuje o otkazivanju međunarodnih ugovora koji podliježu potvrđivanju Hrvatskoga sabora ili povlačenju iz njih te o istupanju iz međunarodnih organizacija i saveza onakvom većinom glasova zastupnika kakva je potrebna za potvrđivanje međunarodnih ugovora i davanje ovlasti međunarodnim organizacijama ili savezima. O tim se pitanjima može raspisati državni referendum.“? „

U Zapisniku o primopredaji materijala s prikupljenim potpisima građana uz zahtjev za raspisivanje referenduma Građanske inicijative „Istina o Istanbulskoj“⁴ navedeno je da je predana 21 kutija s ukupno 10.422 potpisne knjige i to:

1. kutija	537 potpisnih knjiga
2. kutija	520 potpisnih knjiga
3. kutija	481 potpisnih knjiga
4. kutija	508 potpisnih knjiga
5. kutija	471 potpisnih knjiga
6. kutija	504 potpisnih knjiga
7. kutija	562 potpisnih knjiga
8. kutija	540 potpisnih knjiga
9. kutija	539 potpisnih knjiga
10. kutija	502 potpisnih knjiga
11. kutija	449 potpisnih knjiga
12. kutija	540 potpisnih knjiga
13. kutija	519 potpisnih knjiga
14. kutija	536 potpisnih knjiga
15. kutija	229 potpisnih knjiga
16. kutija	503 potpisnih knjiga
17. kutija	466 potpisnih knjiga
18. kutija	520 potpisnih knjiga
19. kutija	506 potpisnih knjiga
20. kutija	511 potpisnih knjiga
21. kutija	479 potpisnih knjiga

---

⁴ Zapisnik o primopredaji materijala s prikupljenim potpisima građana uz zahtjev za raspisivanje referenduma Građanske inicijative „Istina o Istanbulskoj“ KLASA: 014-01/18-02/05, URBROJ: 6543-3-18-03 od 20. lipnja 2018.

Prilikom predaje potpisa Hrvatskom saboru predstavnici Građanske inicijative „Istina o Istanbulskoj“ objavili su da su **prikupili 377.635 potpisa**.

Na 8. sjednici Hrvatskog sabora, održanoj 6. srpnja 2018. prihvaćeni su:

1. Zaključak Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav kojim se na temelju članka 127. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, poziva Vlada Republike Hrvatske da provjeri broj i vjerodostojnost potpisa birača iz Zahtjeva za raspisivanje državnog referenduma **Građanske inicijative „Narod odlučuje“ o dopuni Ustava Republike Hrvatske člankom 72.a** koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavio Organizacijski odbor građanske inicijative „Narod odlučuje“, aktom pod brojem KLASA: 014-01/18-02/02, URBROJ: 361-18-02, od 13. lipnja 2018. godine te da izvješće o provedenoj provjeri dostavi Hrvatskom saboru. Također, poziva se Vlada Republike Hrvatske da provjeri da li su se potpisi prikupljali sukladno odredbi članka 8.c Zakona o referendumu i drugim oblicima osobnog sudjelovanja u obavljanju državne vlasti i lokalne i područne (regionalne) samouprave.
2. Zaključak Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav kojim se na temelju članka 127. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, poziva Vlada Republike Hrvatske da provjeri broj i vjerodostojnost potpisa birača iz Zahtjeva za raspisivanje državnog referenduma **Građanske inicijative „Narod odlučuje“ o izmjeni članka 72. Ustava Republike Hrvatske** koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavio Organizacijski odbor građanske inicijative „Narod odlučuje“, aktom pod brojem KLASA: 014-01/18-02/02, URBROJ: 361-18-03, od 13. lipnja 2018. godine te da izvješće o provedenoj provjeri dostavi Hrvatskom saboru. Također, poziva se Vlada Republike Hrvatske da provjeri da li su se potpisi prikupljali sukladno odredbi članka 8.c Zakona o referendumu i drugim oblicima osobnog sudjelovanja u obavljanju državne vlasti i lokalne i područne (regionalne) samouprave.
3. Zaključak Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav kojim se na temelju članka 127. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, poziva Vlada Republike Hrvatske da provjeri broj i vjerodostojnost potpisa birača iz Zahtjeva za raspisivanje državnog referenduma **Građanske inicijative „Istina o Istanbulskoj“** koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavio Organizacijski odbor građanske inicijative „Istina o Istanbulskoj“, aktom pod brojem KLASA: 014-01/18-02/06, URBROJ: 361-18-02, od 20. lipnja 2018. godine te da izvješće o provedenoj provjeri dostavi Hrvatskom saboru. Također, poziva se Vlada Republike Hrvatske da provjeri da li su se potpisi prikupljali sukladno odredbi članka 8.c Zakona o referendumu i drugim oblicima osobnog sudjelovanja u obavljanju državne vlasti i lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Na sjednici održanoj 2. kolovoza 2018. Vlada Republike Hrvatske donijela je zaključke⁵ kojima se:

1. Zadužuje Ministarstvo uprave za koordinaciju aktivnosti vezanih za provjeru broja i vjerodostojnost svih potpisa birača iz Zahtjeva za raspisivanje državnog referenduma

---

⁵ KLASA: 022-03/18-07/315, URBROJ: 50301-25/06-18-4; KLASA: 022-03/18-07/314, URBROJ: 50301-25/06-18-4

Građanske inicijative „Narod odlučuje“ o dopuni Ustava Republike Hrvatske člankom 72.a, Zahtjeva za raspisivanje državnog referenduma Građanske inicijative „Narod odlučuje“ o izmjeni članka 72. Ustava Republike Hrvatske te Građanske inicijative „Istina o Istanbulskoj“, a temeljem zaključaka Hrvatskog sabora od 6. srpnja 2018. godine.

2. Zadužuju Ministarstvo uprave i Ministarstvo unutarnjih poslova provjeriti jesu li se potpisi iz točke 1. ovog Zaključka prikupljali sukladno odredbi članka 8.c Zakona o referendumu i drugim oblicima osobnog sudjelovanja u obavljanju državne vlasti i lokalne i područne (regionalne) samouprave, a temeljem Zaključka Hrvatskog sabora od 6. srpnja 2018. godine.
3. Zadužuje Ministarstvo uprave da o izvršenim provjerama izvjesti Vladu Republike Hrvatske.

Ministarstvo uprave (Naručitelj) i APIS IT d.o.o. (Izvršitelj) sklopili su Ugovor za uslugu provjere broja i vjerodostojnosti svih potpisa birača iz zahtjeva za raspisivanje državnog referenduma Građanske inicijative: „Narod odlučuje“ o dopuni Ustava Republike Hrvatske člankom 72.a, i „Narod odlučuje“ o izmjeni članka 72. Ustava Republike Hrvatske te Građanske inicijative „Istina o Istanbulskoj“.

Sukladno odredbama navedenog Ugovora Izvršitelj se obvezao izvršiti provjeru broja i vjerodostojnosti potpisa u roku od 45 kalendarskih dana, računajući od dana preuzimanja potpisnih lista po dostavljenim zahtjevima za raspisivanje državnog referenduma građanskih inicijativa na lokaciji Izvršitelja.

Utvrđeni su sljedeći kriteriji temeljem kojih će operateri Izvršitelja provjeravati broj i vjerodostojnost svih prikupljenih potpisa:

1. potpisnik se nalazi u Registru birača na dan 27. svibnja 2018.
2. točno i čitko navedeno ime i prezime potpisnika (ime i prezime identično upisanom u Registru birača) te ispravan i potpun OIB
3. popunjeni svi podaci u pojedinom retku u potpisnoj listi (ime i prezime, OIB, potpis/otisak prsta)
4. podaci u pojedinom retku u potpisnoj listi ne smiju biti ispravljani, prekriženi, nadopunjavani
5. u slučaju višestrukog potpisivanja od strane jedne osobe prihvaća se samo jedan potpis
6. potpisi moraju biti na uvezanim listovima potpisne liste s jasno odijeljenim redovima označenim rednim brojevima.

Podaci koji udovoljavaju navedenim kriterijima, u aplikaciji se automatski bilježe kao važeći potpis.

Izvršitelj se obvezao u okviru sigurnosti IT sustava utvrditi mjere i norme sigurnosti dokumenata (potpisne liste) i podataka koji se obrađuju, pohranjuju ili prenose u informacijskom sustavu te zaštitu cjelovitosti i raspoloživosti informacijskog sustava.

Sveobuhvatna zaštita informacijskog sustava uključuje fizičku sigurnost, sigurnost mreže, sigurnost podataka i aplikacija, sigurnosne politike, procedure i upravljanje sviješću o

sigurnosti, planiranje djelovanja u izvanrednim okolnostima (kontinuitet poslovanja) te upravljanje računalno-sigurnosnim incidentima.

Upravljanje sigurnošću na fizičkom sloju uključuje fizičku kontrolu pristupa hardveru, softveru i medijima za pohranu podataka, upravljanje postavkama sustava i korisničkim pristupom te zaštitu radnih stanica Izvršitelja.

Nadalje, svaka ugovorna strana obvezala se kao poslovnu tajnu čuvati sve podatke koje tijekom provedbe ovog Ugovora sazna u vezi s izvršenjem ovog Ugovora. Uz Ugovor je sklopljen i Dodatak ugovoru o zaštiti osobnih podataka.

2.1. OSNIVANJE POVJERENSTVA ZA PROVJERU BROJA I VJERODOSTOJNOSTI POTPISA BIRAČA

Ministar uprave donio je 4. rujna 2018. Odluku o osnivanju Povjerenstva za provjeru broja i vjerodostojnosti potpisa birača iz zahtjeva za raspisivanje državnog referendumu Građanske inicijative „Narod odlučuje“ o izmjeni članka 72. Ustava Republike Hrvatske i „Narod odlučuje“ o dopuni Ustava Republike Hrvatske člankom 72.a te Građanske inicijative „Istina o Istanbulskoj“⁶ (dalje u tekstu: Povjerenstvo).

Povjerenstvo ima sedam članova, od kojih je jedan ujedno i predsjednik Povjerenstva, i sedam zamjenika članova, iz reda predstavnika Ministarstva uprave (četiri člana), Ministarstva unutarnjih poslova (dva člana) i Agencije za zaštitu osobnih podataka (jedan član).

Za članove i zamjenike članova imenovani su:

1. Terezija Marić, načelnica Samostalnog sektora za građanska stanja i modernizaciju upravnog postupanja (članica i predsjednica Povjerenstva) i Lidija Mikac, viši savjetnik-specijalist u Službi za državne matice (zamjenica) – Ministarstvo uprave
2. Gordana Vidaković, voditeljica Službe za registar birača (članica) i Marijan Bulić, savjetnik ministra (zamjenik) – Ministarstvo uprave
3. Nani Klepo, stručna suradnica u Službi za politički i izborni sustav (članica) i Silvija Grgić, voditeljica Službe za politički i izborni sustav (zamjenica) – Ministarstvo uprave
4. Josip Osmann, savjetnik ministra (član) i Marijana Smiljanić, voditeljica Službe za državne matice (zamjenica) – Ministarstvo uprave
5. Ružica Zekić Marinović, Uprava za upravne i inspekcijske poslova (članica) i Helena Bošnjak, Ured glavnog ravnatelja policije (zamjenica) – Ministarstvo unutarnjih poslova
6. Stjepan Cavrić, Uprava policije (član) i Darko Tičinović, Uprava policije (zamjenik) – Ministarstvo unutarnjih poslova
7. Ivana Žiljak, viša savjetnica u Službi za zaštitu osobnih podataka (članica) i Marko Šijan viši savjetnik za informacijsku sigurnost u Službi za nadzor i Središnji registar (zamjenik) – Agencija za zaštitu osobnih podataka.

---

⁶ KLASA: 022-01/18-01/39, URBROJ: 515-07-02/1-18-17

Članovi Povjerenstva izabrani su imajući u vidu vrstu poslova koje te osobe obavljaju u okviru svog redovnog radnog mjesta, a koji ih čine stručnima za razumijevanje i odlučivanje o spornim pitanjima koja se pojave u postupku provjere broja i vjerodostojnosti potpisa. Tako većinu članova imenovanih iz Ministarstva uprave čine službenici Samostalnog sektora za građanska stanja i modernizaciju upravnog postupanja u čijem je djelokrugu obavljanje upravnih i drugih stručnih poslova koji se odnose na državne matice; registar životnog partnerstva; registar birača i koji najbolje poznaju sadržaj evidencija s kojima su podaci uparivani.

U skladu s člankom 2. predmetne Odluke Povjerenstvo je stručno i savjetodavno tijelo čija je osnovna zadaća nadzor postupka provjere broja i vjerodostojnosti svih potpisa birača iz zahtjeva za raspisivanje državnog referenduma građanskih inicijativa „Narod odlučuje“ o izmjeni članka 72. Ustava Republike Hrvatske i „Narod odlučuje“ o dopuni Ustava Republike Hrvatske člankom 72.a te „Istina o Istanbulskoj“ (dalje u tekstu: zahtjevi) te provjera jesu li se potpisi prikupljali sukladno Zakonu. Nadalje, u izvršavanju svoje zadaće Povjerenstvo obavlja sljedeće poslove:

1. preuzima kutije s potpisnim listama iz zahtjeva od Hrvatskog sabora i predaje ih Izvršitelju provjere broja i vjerodostojnosti svih potpisa birača iz zahtjeva tvrtki APIS IT d.o.o. (dalje u tekstu: Izvršitelj)
2. nadzire postupak provjere broja i vjerodostojnosti svih potpisa birača
3. utvrđuje zakonitost postupaka prikupljanja potpisa odnosno provjerava jesu li se potpisi prikupljali sukladno Zakonu
4. odlučuje o valjanosti potpisa koje je Izvršitelj u postupku provjere označio spornima
5. sastavlja izvješće o provedenom postupku provjere broja i vjerodostojnosti svih potpisa birača te zakonitosti postupaka prikupljanja potpisa i dostavlja ga ministru uprave
6. po završetku postupka provjere broja i vjerodostojnosti svih potpisa birača preuzima kutije s potpisnim listama od Izvršitelja i vraća ih Hrvatskom saboru.

3. PROVJERA BROJA I VJERODOSTOJNOSTI POTPISA

Dana 5. rujna 2018. u 12:00 sati Povjerenstvo se prvi put sastalo u punom sastavu u prostorijama Ministarstva uprave te se u 12:30 uputilo prema Hrvatskom saboru radi preuzimanja kutija s prikupljenim potpisima građana za raspisivanje državnog referenduma građanskih inicijativa „Narod odlučuje“ o izmjeni članka 72. Ustava Republike Hrvatske te dopuni Ustava Republike Hrvatske člankom 72.a i „Istina o Istanbulskoj“ i predaje istih Izvršitelju provjere broja i vjerodostojnosti potpisa – APIS-u.

Pomoćnica tajnika Hrvatskog sabora odvela je Povjerenstvo u prostorije za arhivu Hrvatskog sabora gdje su bile smještene zapečaćene kutije s potpisnim listama od dana predaje materijala s potpisima građana od strane građanskih inicijativa „Narod odlučuje“ i „Istina o Istanbulskoj“.

Povjerenstvo je prebrojilo kutije i utvrdilo da broj kutija odgovara broju navedenom u zapisnicima o primopredaji između predstavnika građanskih inicijativa i predstavnika Sabora. Budući da su kutije bile zapečaćene, Povjerenstvo nije prilikom preuzimanja pregledalo sadržaj. S Izvršiteljem je dogovoreno da će prilikom otvaranja svake kutije prebrojiti potpisne liste i utvrditi odgovara li nađeni broj broju navedenom u zapisniku o primopredaji između građanske inicijative i Hrvatskog sabora.

Nakon utvrđivanja činjeničnog stanja i potpisivanja primopredajnih zapisnika⁷ odobren je ukrcaj u vozilo koje je materijale s potpisima odvezlo izravno u APIS.

Slika 1: Prijevoz kutija s potpisima iz Hrvatskog sabora u APIS

Istog dana u 15:00 sati Povjerenstvo je predalo kutije s potpisima Izvršitelju. Kutije su smještene u sigurnu prostoriju pod stalnim video nadzorom. Predviđeno je da se i sama provjera broja potpisa izvršava u istoj prostoriji unosom podataka od strane operatera Izvršitelja s potpisne liste u aplikaciju koja je dio informacijskog sustava Državnog izbornog povjerenstva, a koja unesene podatke automatski uparuje s podacima u registru birača i označava pojedini potpis kao važeći ili nevažeći.

---

⁷ KLASA: 014-01/18-02/05, URBROJ: 6543-3-18-09 od 5. rujna 2018.; KLASA: 014-01/18-02/02, URBROJ: 6543-3-18-14 od 5. rujna 2018.; KLASA: 014-01/18-02/02, URBROJ: 6543-3-18-13 od 5. rujna 2018.

Slika 2: Prostorija u kojoj se vrši provjera broja potpisa - APIS

Slika 3: Prostorija u kojoj se vrši provjera broja potpisa – APIS

Nakon izvršene provjere broja i vjerodostojnosti svih potpisa Izvršitelj je dostavio Povjerenstvu izvješće o sadržaju kutija sva tri zahtjeva za raspisivanjem državnog referenduma kako slijedi:

"Istina o Istanbulskoj"

KUTIJA	BROJ SVEZAKA - SABOR	BROJ SVEZAKA - APIS	RAZLIKA
1	537	537	
2	520	520	
3	481	491	10
4	508	508	
5	471	471	
6	504	504	
7	562	563	1
8	540	540	
9	539	539	
10	502	502	
11	449	449	
12	540	538	-2
13	519	519	
14	536	536	
15	229	228	-1
16	503	503	
17	466	467	1
18	520	520	
19	506	506	
20	511	511	
21	479	479	
UKUPNO	10422	10431	9

"Narod odlučuje" - izmjena članka 72. Ustava RH

KUTIJA	BROJ SVEZAKA - SABOR	BROJ SVEZAKA - APIS	RAZLIKA	NAPOMENA
1	577	577		
2	565	567	2	
3	520	520		
4	563	563		
5	512	512		
6	517	518	1	
7	522	523	1	
8	543	543		
9	554	554		
10	515	515		+ 7 praznih svezaka
11	562	562		
12	553	553		
13	555	555		
14	515	515		
15	560	560		
16	527	527		
17	555	556	1	+ 2 prazna sveska
18	576	566	-10	

19	569	570	1	
UKUPNO	10360	10356	-4	9
"Narod odlučuje" - dopuna Ustava RH člankom 72.a				
KUTIJA	BROJ SVEZAKA - SABOR	BROJ SVEZAKA - APIS	RAZLIKA	NAPOMENA
1	553	554	1	
2	526	526		
3	568	568		
4	548	549	1	
5	501	501		
6	514	514		
7	532	532		
8	523	523		
9	540	540		
10	558	558		
11	517	518	1	+ 6 praznih svezaka
12	569	569		
13	558	558		
14	558	558		
15	545	545		
16	538	538		
17	543	543		+7 praznih svezaka
18	522	522		
19	555	555		
UKUPNO	10268	10271	3	13

Potpisne liste Građanske inicijative „Istina o Istanbulskoj“ označene su serijskim brojevima dok potpisne liste iz zahtjeva Građanske inicijative „Narod odlučuje“ nisu označene. Dogovoreno je da će Izvršitelj potpisne liste označiti internim brojevima radi vođenja evidencije i to od 1 do zadnjeg broja po pojedinoj kutiji (napomena: kutiju Izvršitelj u svojim internim evidencija označava kao „knjigu“).

3.1. KRITERIJI ZA PROVJERU POTPISA

Dana 6. rujna 2018. održana je prva sjednica Povjerenstva. Na sjednici su pored članova Povjerenstva bili prisutni i koordinatori Izvršitelja za organizaciju provjere broja potpisa. Raspravljani su svi kriteriji za provjeru potpisa utvrđeni ugovorom sklopljenim između Ministarstva uprave i APIS IT d.o.o.⁸, radi njihove pravilne i dosljedne primjene. Kriteriji su jasni, precizni i objektivni, a slijedom kojih je naknadnu provjeru od strane Povjerenstva moguće lako i nedvojbeno izvršiti uvidom u potpisne liste ili uvidom u evidenciju u kojoj se vode osobna stanja građana (registar birača, knjiga državljana, matica rođenih, matica umrlih, matica vjenčanih, evidencija prebivališta MUP-a).

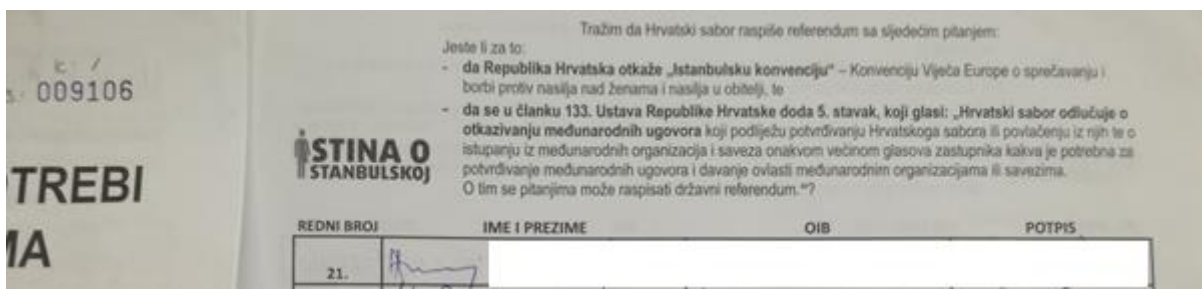
⁸ vidi str. 9

Naime, operateri Izvršitelja će unositi podatke s potpisnih lista u aplikaciju koja će od registra birača (dalje: RB) dobivati kvalificirani odgovor DA ili NE, odnosno nalazi li se osoba u RB pod istim imenom i prezimenom te OIB-om kao što je navedeno i na potpisnoj listi. Ako se svi podaci slažu - potpis je važeći, a ako se podaci ne slažu - operater u opisno polje unosi podatke koje je pročitao s potpisne liste. Sve takve unose (neispravne) Izvršitelj stavlja na kontrolne liste radi naknadne provjere Povjerenstva. Dakle, Povjerenstvo je naknadno provjeravalo potpise koji su od strane Izvršitelja označeni kao neispravni i to kombinacijom uvida u potpisne liste i službene evidencije.

Ovisno o naravi nepravilnosti u potpisu (pod potpisom se u ovom kontekstu misli na skup svih podataka u jednom retku: ime i prezime, OIB, osobni potpis) Izvršitelj Povjerenstvu dostavlja pet vrsta kontrolnih lista:

1. razlika u imenu i prezimenu (ime i prezime s potpisne liste ne odgovara imenu i prezimenu u RB)
2. razlika u OIB-u (OIB s potpisne liste ne odgovara OIB-u u RB uz navedeno ime)
3. OIB ne postoji u RB
4. nečitko ime i prezime
5. prazan redak (operater je unosi šifru „prazan redak“ za retke u kojima nisu popunjeni svi podaci, podaci su prekriženi, prepravljani, nadopunjavani).

Slika 4: Svezak 009106, stranica 2, nečitko uneseni podaci

Nadalje, dogovoreni su kriteriji za naknadnu provjeru valjanosti potpisa od strane Povjerenstva (potpisa koje je operater iz nekog od gore navedenih razloga označio neispravnima). Tako je dogovoreno da će se naknadno kontrolirati sljedeće:

- potpisnik nije bio punoljetan u vrijeme prikupljanja potpisa
- potpisnik je preminuo prije početka prikupljanja potpisa
- potpisnik nema hrvatsko državljanstvo u vrijeme prikupljanja potpisa
- promjena osobnog imena (primjerice promjena prezimena - u vrijeme potpisivanja osoba je imala jedno prezime, ali se za vrijeme trajanja prikupljanja udala i promijenila prezime pa je potpis potrebno uvažiti).

Iako je opći kriterij za valjanost potpisa da se potpisnik nalazi u RB u vrijeme prikupljanja potpisa, svjesni moguće neusklađenosti osobnih podataka u svim evidencijama pa tako i u registru birača u odnosu na druge evidencije, Povjerenstvo je zauzelo stav da će

uvažavati potpise ako se potpisnik s tim podacima nalazi u bilo kojoj od službenih evidencija u koje se vršio uvid. To je posebno značajno za potpisnike – državljane - koji su rođeni izvan Republike Hrvatske i u pravilu su upisani samo u knjigu državljana zbog izdavanja domovnice, a svojim se biračkim pravom nisu nikad koristili i nisu u registru birača, a zatekli su se u vrijeme prikupljanja potpisa na području Republike Hrvatske gdje su imali pravo dati potpis. Također, može se dogoditi situacija da je osoba promijenila osobno ime prije početka prikupljanja potpisa, a takva promjena nije provedena u RB. Zbog takvih situacija Povjerenstvo je detaljno provjeravalo kontrolne liste „razlika u imenu i prezimenu“ i naknadno uvažilo desetke potpisa osoba koje su za vrijeme prikupljanja potpisa sklopile brak i promijenile osobno ime, a promjena nije bila provedena u RB do 27. svibnja. 2018. Zbog iste provjere su zapažene i brojne neusklađenosti koje se nisu mogle naknadno validirati jer su promjene osobnog imena provedene u svim evidencijama prije početka prikupljanja potpisa, a na potpisnoj listi je navedeno prethodno osobno ime, najčešće, prethodno prezime. Tako je, primjerice, na kontrolnim listama „razlika u imenu i prezimenu“ Građanske inicijative „Istina o Istanbulskoj“ na 561 unosu (kontrolne liste razlika u imenu i prezimenu) zabilježeno 35 takvih slučajeva.

Na prvoj sjednici Povjerenstva je odlučeno da će se prvo krenuti s provjerom broja i vjerodostojnosti potpisa Građanske inicijative „Istina o Istanbulskoj“. Budući da su kutije s potpisnim listama od Hrvatskog sabora preuzete zapečaćene, na sjednici je otvorena jedna kutija Građanske inicijative „Istina o Istanbulskoj“ kako bi se provjerila struktura i sadržaj potpisnih lista i način popunjavanja (broj redaka po stranici, da li je na omotu potpisne liste navedena lokacija na kojoj su se prikupljali potpisi i sl.) u svrhu upoznavanja članova Povjerenstva i koordinatora sa sadržajem preuzetih materijala. Nakon uvida, sve potpisne liste su vraćene u kutiju.

Uvidom u potpisne liste nametnula su se određena pitanja u vezi dosljedne i pravične primjene kriterija. Tako je odlučeno da će prilikom naknadne provjere spornih lista od strane Povjerenstva kao i prilikom unosa od strane operatera uvažavati potpisi kod kojih se primijeti sljedeće:

1. izostanak crtice između riječi od koji se sastoji osobno ime
2. poredak riječi od kojih se sastoji osobno ime
3. izostanak znaka prijeglasa
4. razlika u osobnom imenu zbog „Đ“ i „DJ“
5. razlika u osobnom imenu zbog „GJ“ i „DJ“
6. podaci prepravljani na način da je očito da su brojevi ili slova podebljani jer kemijska olovka nije dobro radila ili je potpisnik htio biti siguran da se neće zamijeniti neki brojevi ili slova (primjerice: „0“ sa „6“ ili „3“ s „8“ ili slovo „H“ s „N“ i sl.).

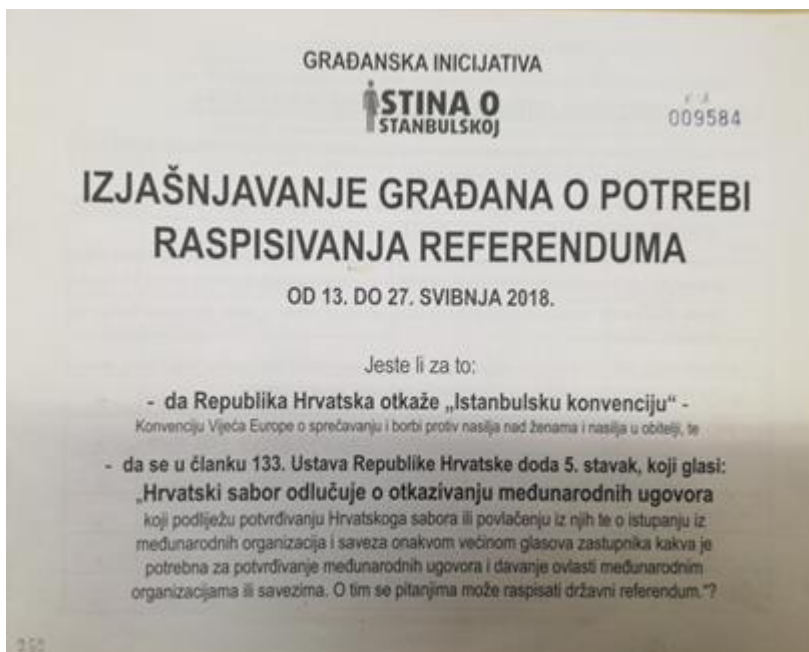
U odnosu na prvih pet prethodno pobrojanih kriterija, ističe se da je odlučeno tako jer većina članova Povjerenstva iz iskustva zna da se podaci evidencijama o osobnim stanjima

građana ne navode dosljedno i ne vode isto u svim evidencijama. Stoga je odlučeno da će se te razlike uvažavati.

U skladu s člankom 8. Odluke o osnivanju Povjerenstva, Povjerenstvo odlučuje većinom glasova svih članova.

Nadalje, iako je na dnu svake stranice potpisne liste otisnuto „PODATKE TREBA ČITKO UPISATI (VELIKIM TISKANIM SLOVIMA) I VLASTORUČNO SE POTPISATI“ („Istina o Istanbulskoj“), odnosno „OSOBNE PODATKE SVAKI POPTISNIK TREBA VLASTORUČNO UPISATI VELIKIM TISKANIM SLOVIMA.“ („Narod odlučuje“) veliki broj podataka unesen je pisanim slovima. Povjerenstvo je odlučilo da će čitke i ispravne potpise uvažavati neovisno jesu li upisani pisanim ili tiskanim slovima.

Imajući u vidu gore citirano, ukazuje se da je Povjerenstvo uočilo veliki broj primjera stranica pa i čitavih potpisnih lista popunjenih istim rukopisom. Postoji i znatan broj primjera gdje je vidljivo da je čak i „osobni potpis“ unesen istim rukopisom za više potpisnika. Međutim, i takvi potpisi su uvaženi, budući da Povjerenstvo nije ovlašteno provoditi grafološku provjeru potpisa. Vezano uz navedeno, u nastavku se izlaže niz fotografija koje tome svjedoče.

Slika 5: Svezak 009584

Tražim da Hrvatski sabor raspiše referendum sa sljedećim pitanjem:

Jeste li za to:

- da Republika Hrvatska otkáže „Istanbulsku konvenciju“ – Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, te
- da se u članku 133. Ustava Republike Hrvatske doda 5. stavak, koji glasi: „Hrvatski sabor odlučuje o otkazivanju međunarodnih ugovora koji podliježu potvrđivanju Hrvatskoga sabora ili povlačenju iz njih te o istupanju iz međunarodnih organizacija i saveza onakvom većinom glasova zastupnika kakva je potrebna za potvrđivanje međunarodnih ugovora i davanje ovlasti međunarodnim organizacijama ili savezima. O tim se pitanjima može raspisati državni referendum.“?

ISTINA O STANBULSKOJ

REDNI BROJ	IME I PREZIME	OIB	POTPIS
1.	DEJANOVIĆ		
2.	DEJANOVIĆ		
3.	ŽURAK		
4.	ŽURAK		
5.	BROZINČEVIĆ		
6.	TUŠTANOVSKI		
7.	RUPČIĆ		
8.	BRATDIĆ		
9.	KRZNARIĆ		
10.	BIČANIĆ		

PODATKE TREBA ČITKO UPISATI (VELIKIM TISKANIM SLOVIMA) I VLASTORUČNO SE POTPISATI.

1/5

Slika 6: Svezak 009584, stranica 1/5, isti rukopis

Tražim da Hrvatski sabor raspiše referendum sa sljedećim pitanjem:

Jeste li za to:

- da Republika Hrvatska otkáže „Istanbulsku konvenciju“ – Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, te
- da se u članku 133. Ustava Republike Hrvatske doda 5. stavak, koji glasi: „Hrvatski sabor odlučuje o otkazivanju međunarodnih ugovora koji podliježu potvrđivanju Hrvatskoga sabora ili povlačenju iz njih te o istupanju iz međunarodnih organizacija i saveza onakvom većinom glasova zastupnika kakva je potrebna za potvrđivanje međunarodnih ugovora i davanje ovlasti međunarodnim organizacijama ili savezima. O tim se pitanjima može raspisati državni referendum.“?

ISTINA O STANBULSKOJ

REDNI BROJ	IME I PREZIME	OIB	POTPIS
11.	BIČANIĆ		
12.	KOLAKOVIĆ		
13.	BROZINČEVIĆ		
14.	BIČANIĆ		
15.	PRANJKOVIĆ		
16.	PRANJKOVIĆ		
17.	DELIĆ		
18.	ŽETAK		
19.	SORČIĆ		
20.	DIČMELIĆ		

PODATKE TREBA ČITKO UPISATI (VELIKIM TISKANIM SLOVIMA) I VLASTORUČNO SE POTPISATI.

2/5

Slika 7: Svezak 009584, stranica 2/5, isti rukopis

Tražim da Hrvatski sabor raspiše referendum sa sljedećim pitanjem:

Jeste li za to:

- da Republika Hrvatska otkáže „Istanbulsku konvenciju“ – Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, te
- da se u članku 133. Ustava Republike Hrvatske doda 5. stavak, koji glasi: „Hrvatski sabor odlučuje o otkazivanju međunarodnih ugovora koji podliježu potvrđivanju Hrvatskoga sabora ili povlačenju iz njih te o istupanju iz međunarodnih organizacija i saveza onakvom većinom glasova zastupnika kakva je potrebna za potvrđivanje međunarodnih ugovora i davanje ovlasti međunarodnim organizacijama ili savezima. O tim se pitanjima može raspisati državni referendum.“?

ISTINA O STANBULSKOJ

REDNI BROJ	IME I PREZIME	OIB	POTPIS
21.	BALOVIC		
22.	HACOKATIC		
23.	POVIJET		
24.	HUJAN		
25.	SHOLECIC		
26.	PAZIN		
27.	PAZIN		
28.	HORVAT		
29.	HORVAT		
30.	MARODASIC		

PODATKE TREBA ČITKO UPISATI (VELIKIM TISKANIM SLOVIMA) I VLASTORUČNO SE POTPISATI.

3/5

Slika 8: Svezak 009584, stranica 3/5, isti rukopis

Tražim da Hrvatski sabor raspiše referendum sa sljedećim pitanjem:

Jeste li za to:

- da Republika Hrvatska otkáže „Istanbulsku konvenciju“ – Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, te
- da se u članku 133. Ustava Republike Hrvatske doda 5. stavak, koji glasi: „Hrvatski sabor odlučuje o otkazivanju međunarodnih ugovora koji podliježu potvrđivanju Hrvatskoga sabora ili povlačenju iz njih te o istupanju iz međunarodnih organizacija i saveza onakvom većinom glasova zastupnika kakva je potrebna za potvrđivanje međunarodnih ugovora i davanje ovlasti međunarodnim organizacijama ili savezima. O tim se pitanjima može raspisati državni referendum.“?

ISTINA O STANBULSKOJ

REDNI BROJ	IME I PREZIME	OIB	POTPIS
31.	BOLANIC		
32.	BARANIC		
33.	PRICA		
34.	PRICA		
35.	PRICA		
36.	PRICA		
37.	ANDRIN		
38.	ANDRIN		
39.	PRICA		
40.	PRICA		

PODATKE TREBA ČITKO UPISATI (VELIKIM TISKANIM SLOVIMA) I VLASTORUČNO SE POTPISATI.

4/5

Slika 9: Svezak 009584, stranica 4/5, isti rukopis

Tražim da Hrvatski sabor raspiše referendum sa sljedećim pitanjem:

Jeste li za to:

- da Republika Hrvatska otkáže „Istanbulsku konvenciju“ – Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, te
- da se u članku 133. Ustava Republike Hrvatske doda 5. stavak, koji glasi: „Hrvatski sabor odlučuje o otkazivanju međunarodnih ugovora koji podliježu potvrđivanju Hrvatskoga sabora ili povlačenju iz njih te o istupanju iz međunarodnih organizacija i saveza onakvom većinom glasova zastupnika kakva je potrebna za potvrđivanje međunarodnih ugovora i davanje ovlasti međunarodnim organizacijama ili savezima. O tim se pitanjima može raspisati državni referendum.“?

ISTINA O STANBULSKOJ

REDNI BROJ	IME I PREZIME	OIB	POTPIS
41.	PRČA		
42.	PRČA		
43.	PRČA		
44.	BIGANIĆ		
45.	BIGANIĆ		
46.	BIGANIĆ		
47.	DEKANIĆ		
48.	DEKANIĆ		
49.	DEKANIĆ		
50.	HARROBAŠIĆ		

PODATKE TREBA ČITKO UPISATI (VELIKIM TISKANIM SLOVIMA) I VLASTORUČNO SE POTPISATI.

5/5

Slika 10: Svezak 009584, stranica 5/5, isti rukopis

Tražim da Hrvatski sabor raspiše referendum sa sljedećim pitanjem:

Jeste li za to:

- da Republika Hrvatska otkáže „Istanbulsku konvenciju“ – Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, te
- da se u članku 133. Ustava Republike Hrvatske doda 5. stavak, koji glasi: „Hrvatski sabor odlučuje o otkazivanju međunarodnih ugovora koji podliježu potvrđivanju Hrvatskoga sabora ili povlačenju iz njih te o istupanju iz međunarodnih organizacija i saveza onakvom većinom glasova zastupnika kakva je potrebna za potvrđivanje međunarodnih ugovora i davanje ovlasti međunarodnim organizacijama ili savezima. O tim se pitanjima može raspisati državni referendum.“?

ISTINA O STANBULSKOJ

REDNI BROJ	IME I PREZIME	OIB	POTPIS
1.	KOVAČ		
2.	KOVAČ		
3.	KOVAČ		
4.	KOVAČ		
5.	KOVAČ		
6.	KOVAČ		
7.	VIŠIĆ		
8.	SIROVINA		
9.	HAKIENKO		
10.	VIŠIĆ		

PODATKE TREBA ČITKO UPISATI (VELIKIM TISKANIM SLOVIMA) I VLASTORUČNO SE POTPISATI.

1/5

Slika 11: Svezak 007250, stranica 1/5, isti rukopis

Tražim da Hrvatski sabor raspíše referendum sa sljedećim pitanjem:

Jeste li za to:

- da Republika Hrvatska otkáže „Istanbulsku konvenciju“ – Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, te
- da se u članku 133. Ustava Republike Hrvatske doda 5. stavak, koji glasi: „Hrvatski sabor odlučuje o otkazivanju međunarodnih ugovora koji podliježu potvrđivanju Hrvatskoga sabora ili povlačenju iz njih te o istupanju iz međunarodnih organizacija i saveza onakvom većinom glasova zastupnika kakva je potrebna za potvrđivanje međunarodnih ugovora i davanje ovlasti međunarodnim organizacijama ili savezima. O tim se pitanjima može raspisati državni referendum.“?

ISTINA O STANBULSKOJ

REDNI BROJ	IME I PREZIME	OIB	POTPIS
11.	ZOVAK		
12.	KOVAČ		
13.	GRGIĆ		
14.	BOŽIĆ		
15.	KOVAČEVIĆ		
16.	MUKENDI		
17.	LUCIĆ		
18.	ŠTIVIČIĆ		
19.	ŠTIVIČIĆ		
20.	MAJSTORIĆ		

PODATKE TREBA ČITKO UPISATI (VELIKIM TISKANIM SLOVIMA) I VLASTORUČNO SE POTPISATI.

2/5

Slika 12: Svezak 007250, stranica 2/5, isti rukopis

Tražim da Hrvatski sabor raspíše referendum sa sljedećim pitanjem:

Jeste li za to:

- da Republika Hrvatska otkáže „Istanbulsku konvenciju“ – Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, te
- da se u članku 133. Ustava Republike Hrvatske doda 5. stavak, koji glasi: „Hrvatski sabor odlučuje o otkazivanju međunarodnih ugovora koji podliježu potvrđivanju Hrvatskoga sabora ili povlačenju iz njih te o istupanju iz međunarodnih organizacija i saveza onakvom većinom glasova zastupnika kakva je potrebna za potvrđivanje međunarodnih ugovora i davanje ovlasti međunarodnim organizacijama ili savezima. O tim se pitanjima može raspisati državni referendum.“?

ISTINA O STANBULSKOJ

REDNI BROJ	IME I PREZIME	OIB	POTPIS
21.	BALENTOVIĆ		
22.	BALENTOVIĆ		
23.	DUJMIĆ		
24.	GALETOVIĆ		
25.	GALETOVIĆ		
26.	ŽIVIĆ		
27.	GALETOVIĆ		
28.	GALETOVIĆ		
29.	KOVAČ		
30.	KOVAČ		

PODATKE TREBA ČITKO UPISATI (VELIKIM TISKANIM SLOVIMA) I VLASTORUČNO SE POTPISATI.

3/5

Slika 13: Svezak 007250, stranica 3/5, isti rukopis

Tražim da Hrvatski sabor raspiše referendum sa sljedećim pitanjem:

Jeste li za to:

- da Republika Hrvatska otkáže „Istanbulsku konvenciju“ – Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, te
- da se u članku 133. Ustava Republike Hrvatske doda 5. stavak, koji glasi: „Hrvatski sabor odlučuje o otkazivanju međunarodnih ugovora koji podliježu potvrđivanju Hrvatskoga sabora ili povlačenju iz njih te o istupanju iz međunarodnih organizacija i saveza onakvom većinom glasova zastupnika kakva je potrebna za potvrđivanje međunarodnih ugovora i davanje ovlasti međunarodnim organizacijama ili savezima. O tim se pitanjima može raspisati državni referendum.“?

ISTINA O STANBULSKOJ

REDNI BROJ	IME I PREZIME	OIB	POTPIS
31.	KOVAČ		
32.	KOVAČ		
33.	KOVAČ		
34.	JANŽIĆ		
35.	JURIĆ-ORLIĆ		
36.	JURIĆ-ORLIĆ		
37.	ČIČAK		
38.	ČIČAK		
39.	KOVAČ		
40.	KOVAČ		

PODATKE TREBA ČITKO UPISATI (VELIKIM TISKANIM SLOVIMA) I VLASTORUČNO SE POTPISATI.

4/5

Slika 14: Svezak 007250, stranica 4/5, isti rukopis

Tražim da Hrvatski sabor raspiše referendum sa sljedećim pitanjem:

Jeste li za to:

- da Republika Hrvatska otkáže „Istanbulsku konvenciju“ – Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, te
- da se u članku 133. Ustava Republike Hrvatske doda 5. stavak, koji glasi: „Hrvatski sabor odlučuje o otkazivanju međunarodnih ugovora koji podliježu potvrđivanju Hrvatskoga sabora ili povlačenju iz njih te o istupanju iz međunarodnih organizacija i saveza onakvom većinom glasova zastupnika kakva je potrebna za potvrđivanje međunarodnih ugovora i davanje ovlasti međunarodnim organizacijama ili savezima. O tim se pitanjima može raspisati državni referendum.“?

ISTINA O STANBULSKOJ

REDNI BROJ	IME I PREZIME	OIB	POTPIS
41.	PACHER		
42.	PACHER		
43.	PACHER		
44.	KOVAČ		
45.	MIESEVIĆ		
46.	BADIĆ		
47.	MARIČIĆ		
48.	BERAKOVIĆ		
49.	BIONDIĆ		
50.	TUČIĆ		

PODATKE TREBA ČITKO UPISATI (VELIKIM TISKANIM SLOVIMA) I VLASTORUČNO SE POTPISATI.

Slika 15: Svezak 007250, stranica 5/5, isti rukopis

U dogovoru s Izvršiteljem utvrđen je slijed radnji pri provjeri pojedinog potpisa. Uspoređivat će se ime i prezime dobiveno u aplikaciji, nakon unosa OIB-a, s imenom i prezimenom u retku na potpisnoj listi.

Provjera broja i vjerodostojnosti potpisa započela je u petak, 7. rujna 2018. u 15:00 sati. Početku provjere prethodila je edukacija operatera koju su proveli koordinatori Izvršitelja.

4. ISTINA O ISTANBULSKOJ

Provjera broja i vjerodostojnosti potpisa Građanske inicijative „Istina o Istanbulskoj“ počela je 7. rujna 2018.

Povjerenstvo je otvorilo tri zapečaćene kutije za koje je Hrvatski sabor u svom Zapisniku naznačio da sadrže sporne potpisne liste te utvrdilo kako slijedi:

- Kutija broj 8, potpisna lista serijskog broja: 017906 je poderana i zalijepljena samoljepljivom trakom, ali na način da se podaci mogu pročitati
- Kutija broj 9, potpisna lista serijskog broja: 11869 je oštećena na način da nedostaje peta stranica potpisne liste te su redni brojevi od 27. do 40. prekriženi na način da se ne može razaznati što piše, a što će Izvršitelj označiti kao prazne retke s komentarom „prekriženi redak“
- Kutija broj 10, potpisna lista serijskog broja: 18256 je poderana, ali na način da se podaci mogu pročitati.

Povjerenstvo je prilikom provjere broja i vjerodostojnosti potpisa Građanske inicijative „Istina o Istanbulskoj“ uočilo niz nepravilnosti na koje se ukazuje u nastavku.

Već je prethodno ukazano uz predočenje fotografija da je veliki broj potpisnih lista ispunjen istim rukopisom. Tako primjerice u kutiji broj 2, svezak 016497 (interni broj 85) je cijeli popunjen istim rukopisom. Slična situacija u istoj kutiji je i sa sveskom 020304 (interni broj 473).

Tražim da Hrvatski sabor raspiše referendum sa sledećim pitanjem:

Jeste li za to:

- da Republika Hrvatska otkáže „Stanbulsku konvenciju“ – Konvenciju Vijeća Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, te
- da se u članku 133. Ustava Republike Hrvatske doda 5. stavak, koji glasi: „Hrvatski sabor odlučuje o otkazivanju međunarodnih ugovora koji podležu povlačenju Hrvatskoga sabora ili povlačenju iz njih te o istupanju iz međunarodnih organizacija i saveza onakvom većinom glasova zastupnika kakva je potrebna za povlačenje međunarodnih ugovora i davanje ovlasti međunarodnim organizacijama ili savezima. O tim se pitanjima može raspisati državni referendum.“?

ISTINA O STANBULSKOJ

REDNI BROJ	IME I PREZIME	OIB	POTPIS
21.	TOKIĆ		
22.	TOKIĆ		
23.	MATIJEVIĆ		
24.	MATIJEVIĆ		
25.	TOKIĆ		
26.	TOKIĆ		
27.	MIRJANA		
28.	KRSNIK		
29.	BERAKOVIĆ		
30.	BOKŠIĆ		

PODNEK TREBA ČITKO UPISATI (VELIKIM TISKANIM SLOVIMA) I VLASTORUČNO SE POTPISATI

1/5

Slika 16: Svezak 016497, stranica 3/5, isti rukopis

Uvidom u kutiju broj 5, svezak 283 (interni broj) utvrđeno je da stranice 4 i 5 zadržé podatke koji su već uneseni. Dakle, deset u nizu duplih potpisa.

Uvaženi su potpisi u kutiji 20, svesku 020844 na str. 2, a koji su obrnuto upisani – ime i prezime u rubrici za potpis, a potpis u rubrici za ime i prezime i upisani odozdo prema gore.

Tražim da Hrvatski sabor raspiše referendum sa sledećim pitanjem:

Jeste li za to:

- da Republika Hrvatska otkáže „Stanbulsku konvenciju“ – Konvenciju Vijeća Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, te
- da se u članku 133. Ustava Republike Hrvatske doda 5. stavak, koji glasi: „Hrvatski sabor odlučuje o otkazivanju međunarodnih ugovora koji podležu povlačenju Hrvatskoga sabora ili povlačenju iz njih te o istupanju iz međunarodnih organizacija i saveza onakvom većinom glasova zastupnika kakva je potrebna za povlačenje međunarodnih ugovora i davanje ovlasti međunarodnim organizacijama ili savezima. O tim se pitanjima može raspisati državni referendum.“?

ISTINA O STANBULSKOJ

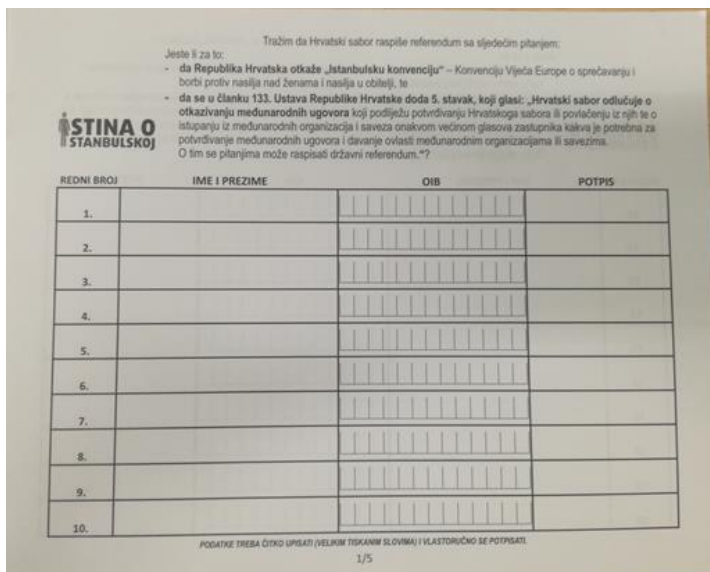
REDNI BROJ	IME I PREZIME	OIB	POTPIS
20.			
19.			
18.			
17.			
16.			
15.			
14.			
13.			
12.			
11.			

PODNEK TREBA ČITKO UPISATI (VELIKIM TISKANIM SLOVIMA) I VLASTORUČNO SE POTPISATI

2/5

Slika 17: Svezak 020844, stranica 2/5, obrnuto upisano

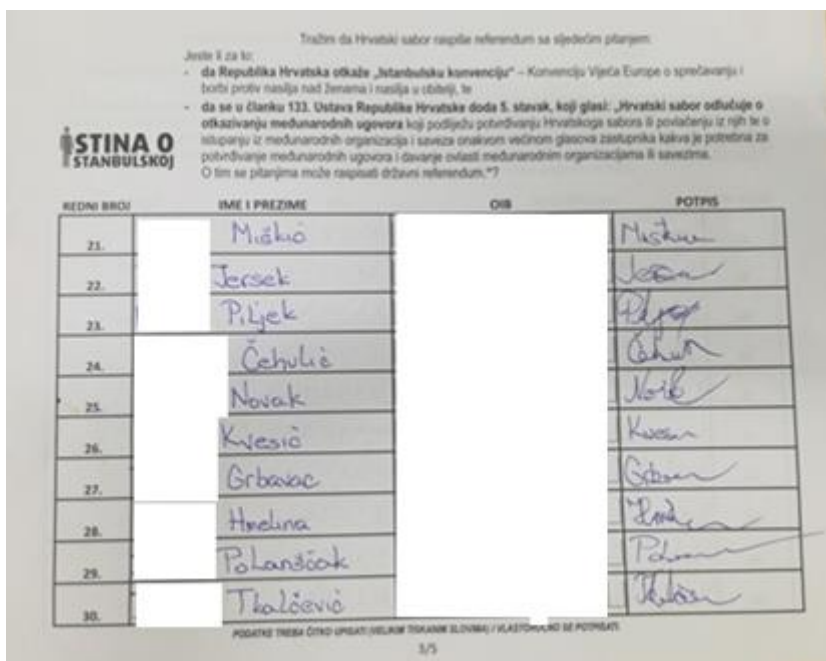
Utvrđeno je da je u kutiji 15, svezak 024672 prazan. Izvršitelj prazan svezak nije evidentirao jer bi se u suprotnom moralo u aplikaciju upisati 50 praznih redaka.

Slika 18: Svezak 024672, prazan svezak

Također, utvrđeno je da u kutiji 14 svezak 022838 sadrži samo 5. stranicu. Ostatak sveska je oštećen i išaran, ali ono što je preostalo može se pročitati pa će se podaci unijeti.

Izvršen je uvid u kutiju 17, svezak 15 (15 je interni redni broj jer nema otisnutog serijskog broja kao drugi svesci) i svezak 017366. Iz viđenog se može zaključiti da je sve podatke u navedenim svescima od osobnog imena do osobnog potpisa unijela jedna osoba. Međutim, kako nije zadaća ni operatera ni članova Povjerenstva ocjena istovjetnosti potpisa, podaci, odnosno potpisi na takvim listama, koji su uneseni točno, su prihvaćeni. Uočeno se u ovom Izvješću navodi kako bi ubuduće svi dionici, u svim fazama procesa koji prethodi raspisivanju referenduma, mogli o tome voditi računa i odgovarajuće spriječiti i otkloniti moguće nezakonitosti i nepravilnosti.

Slika 19: Svezak 017366, stranica 3/5, isti rukopis

Imajući u vidu sve gore navedeno i predočeno u nastavku se prenosi statistika provjere broja i vjerodostojnosti potpisa Građanske inicijative „Istina o Istanbulskoj“ koju je temeljem ugovorne obveze Izvršitelj dostavio Naručitelju.

GRAĐANSKA INICIJATIVA "Istina o Istanbulskoj"	
Ministarstvo uprave je utvrdilo da je u registar birača na dan 13. svibnja 2018. godine u 00:00 sati upisano ukupno 3.747.409 birača hrvatskih državljana s prebivalištem u Republici Hrvatskoj, 10% od toga broja iznosi 374.740	374.740
Izvršitelj provjere broja potpisa APIS IT je unio potpisa (jedan unos predstavlja skup podataka prepisanih iz jednog retka) i od ovog broja se računa udio ispravnih i neispravnih potpisa	390.916
UKUPNO ISPRAVNI	345.942
UKUPNO NEISPRAVNI	44.974

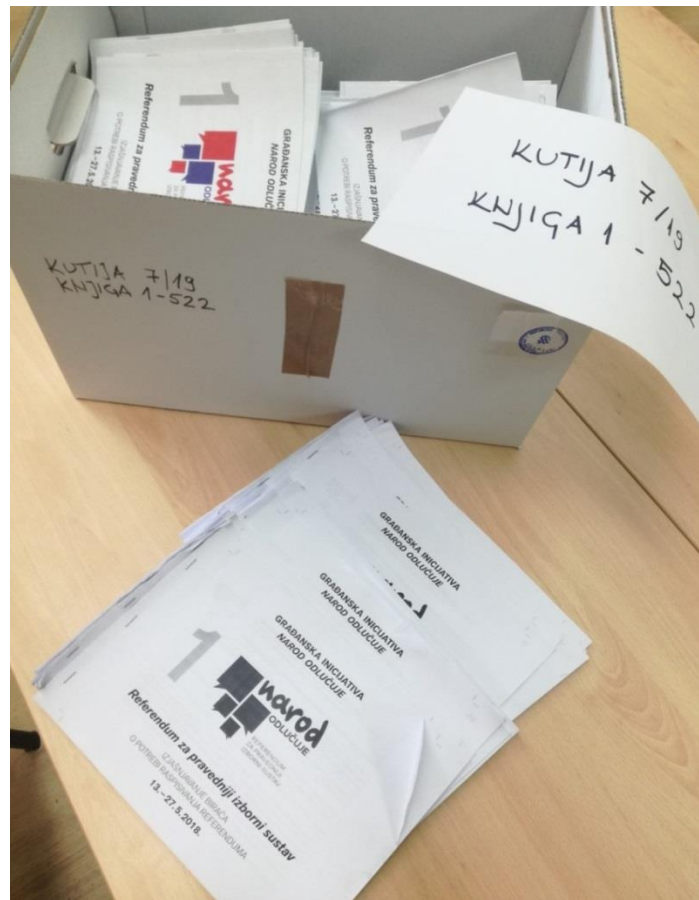
Izvršitelj je Povjerenstvu dostavio kontrolne liste s ukupno 45.328 neispravnih potpisa, od kojih je Povjerenstvo naknadnom provjerom u registrima i u potpisnim listama prihvatilo 354 potpisa kao ispravne te ih pribrojilo ukupnom broju važećih potpisa, dok se preostalih 44.974 neispravnih potpisa razvrstava prema sljedećim kriterijima:

- 8.000 duplih potpisa
- 2.594 OIB-a ne postoji u RB niti u drugim evidencijama
- 428 osoba nije bilo punoljetno u vrijeme prikupljanja potpisa
- 158 osoba nisu hrvatski državljani
- 240 osoba je preminulo prije početka prikupljanja potpisa
- 33.554 potpisa utvrđeno je neispravnima iz sljedećih razloga: osobno ime na potpisnoj listi ne odgovara osobnom imenu u registru birača; nečitko upisani podaci; neispravan OIB; prazan redak (podaci na potpisnoj listi su prekriveni, nisu uneseni svi podaci - nedostaje ime, prezime, OIB ili potpis, podaci ispravljani ili nadopunjavani, uneseni su podaci koji nisu propisani - MBG i sl.).

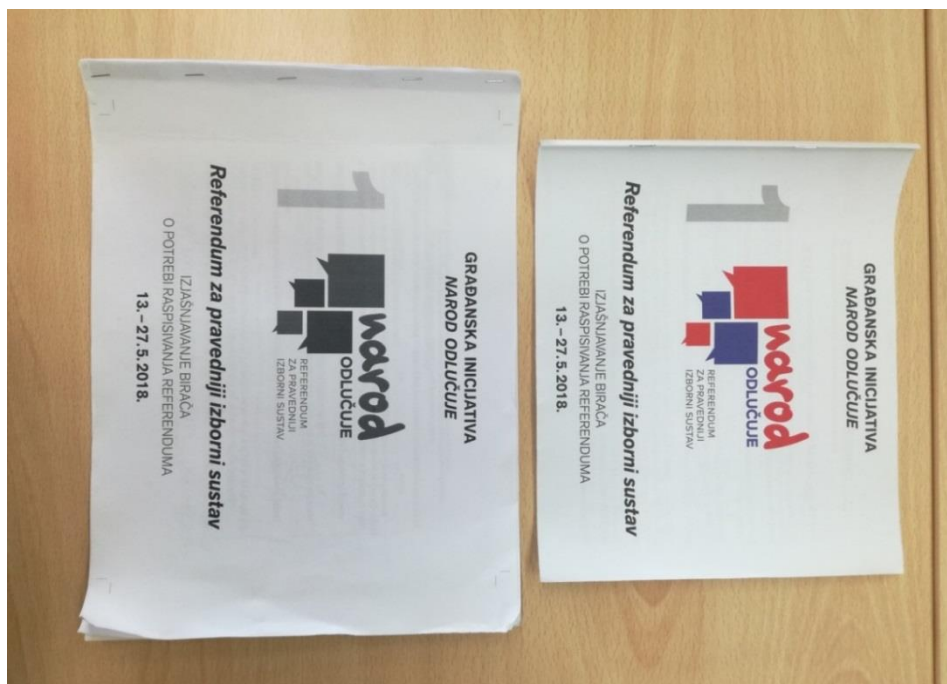
5. NAROD ODLUČUJE - IZMJENA ČLANKA 72. USTAVA REPUBLIKE HRVATSKE

Povjerenstvo je na sjednici održanoj 18. rujna 2018. otvorilo dvije kutije (2 i 7) Građanske inicijative „Narod odlučuje“ (izmjena članka 72. Ustava) i to one za koje je u Zapisniku o primopredaji između „Narod odlučuje“ i Hrvatskog sabora naznačeno da sadrže potpisne liste (sveske) drukčijeg oblika od ostalih. Uvidom u predmetne kutije utvrđeno je da kutija 2 (2 potpisne liste) i kutija 7 (21 potpisnu listu) zaista sadrže potpisne liste koje nisu standardno uvezane, nego je obrazac potpisne liste otisnut na listovima A4 formata i zaklaman. Povjerenstvo je odlučilo da će potpise prikupljene na takvim listama uzeti u obzir i prebrojiti, unatoč tome što listovi nisu uvezani na način propisan člankom 8.d stavkom 2.

Zakona o referendumu i drugim oblicima osobnog sudjelovanja u obavljanju državne vlasti i lokalne i područne (regionalne) samouprave.

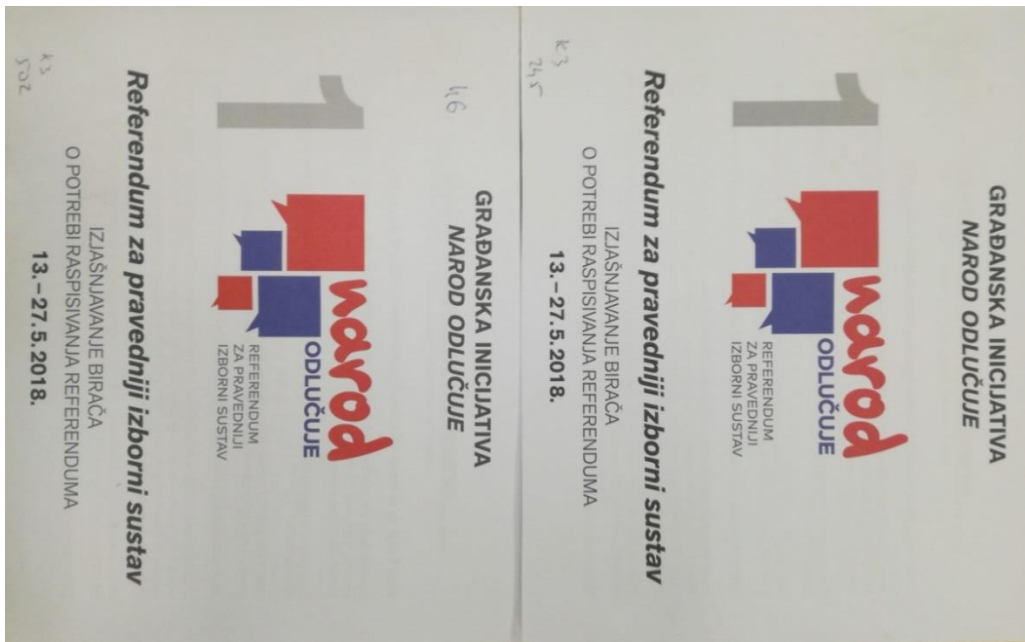
Slika 20: Kutija 7, potpisne liste koje nisu standardno uvezane

Slika 21: Kutija 7, Potpisne liste koje nisu standardno uvezane

Izvršitelj je dao na uvid Povjerenstvu potpisne liste Građanske inicijative „Narod odlučuje“ za izmjenu članka 72. Ustava Republike Hrvatske, a kod kojih su se za vrijeme prebrojavanja potpisa uočile nepravilnosti. Povjerenstvo je izvršilo uvid u potpisne liste s uočenim nepravilnostima te ih fotografiralo za završno Izvješće.

U kutiji 3, potpisne liste 245 i 502, na stranicama 1 i 2 imaju iste podatke, odnosno radi se o duplim upisima. Stoga su uvaženi potpisi s jedne liste, a s druge su označeni kao dupli.

Slika 22: Kutija 3, potpisne liste 245 i 502 koje imaju iste podatke

Tražim da Hrvatski sabor raspise referendum prema prijedlogu referendumskog pitanja GI „Narod odlučuje“ navedenog u cijelosti u ovom uvezanom popisu.

REDNI BROJ	IME I PREZIME	OIB	POTPIS
1.	ANITA		
2.	DRAGAN		
3.	MARIJA		
4.	SANJA		
5.	MILE		
6.	MATILDA		
7.	ZORICA		
8.	MLADENKA		
9.	ĐINO		
10.	NIKOLA		

OSOBNJE PODATKE SVAKI POTPISNIK TREBA VLASTORUČNO UPISATI VELIKIM TISKANIM SLOVIMA

1/5

Tražim da Hrvatski sabor raspise referendum prema prijedlogu referendumskog pitanja GI „Narod odlučuje“ navedenog u ovom uvezanom popisu.

REDNI BROJ	IME I PREZIME	OIB	POTPIS
1.	ANITA		
2.	DRAGAN		
3.	MARIJA		
4.	SANJA		
5.	MILE		
6.	MATILDA		
7.	ZORICA		
8.	MLADENKA		
9.	NIKOLA		
10.	ĐINO		

OSOBNJE PODATKE SVAKI POTPISNIK TREBA VLASTORUČNO UPISATI VELIKIM TISKANIM SLOVIMA

1/5

Slika 23: Kutija 3, potpisne liste 245 i 502, stranice 1/5, imaju iste podatke

narod
ODLUČUJE

Tražim da Hrvatski sabor raspiše referendum prema prijedlogu referendurnskog pitanja
G1 „Narod odlučuje“ navedenog u cijelosti u ovom uvezanom popisu.

REDNI BROJ	IME I PREZIME	OSB	POTPIŠ
11.	JANJA		7
12.	ZVJEZDANA		9
13.	ZDRAVKA		8
14.	BOŽIDAR		0
15.	ANTE		9
16.	MARIJA		7
17.	MARIJETA		4
18.	DARA		
19.	VANA		6
20.	DIJANA		9

OSOBNE PODATKE SVAKI POTPIŠNIK TREBA U KRAJNOLJECI UPISATI VELIKIM TISKANIM SLOVIMA.

2/5

narod
ODLUČUJE

Tražim da Hrvatski sabor raspiše referendum prema prijedlogu referendurnskog pitanja
G1 „Narod odlučuje“ navedenog u cijelosti u ovom uvezanom popisu.

REDNI BROJ	IME I PREZIME	OSB	POTPIŠ
11.			
12.	JANJA		7
13.	ZVJEZDANA		9
14.	ZDRAVKA		8
15.	~~DARA~~		
16.	ANTE		9
17.	MARIJA		
18.	MARIJETA		4
19.	DARA		7
20.	BOŽIDAR		0

OSOBNE PODATKE SVAKI POTPIŠNIK TREBA U KRAJNOLJECI UPISATI VELIKIM TISKANIM SLOVIMA.

2/5

Slika 24: Kutija 3, potpisne liste 245 i 502, stranice 2/5, imaju iste podatke

U kutiji 6, potpisnoj listi 166, na stranici 2, potpisi pod rednim brojem 11.-16. izgledaju isto. I takvi potpisi su prihvaćeni ako su uneseni podaci ispravni.

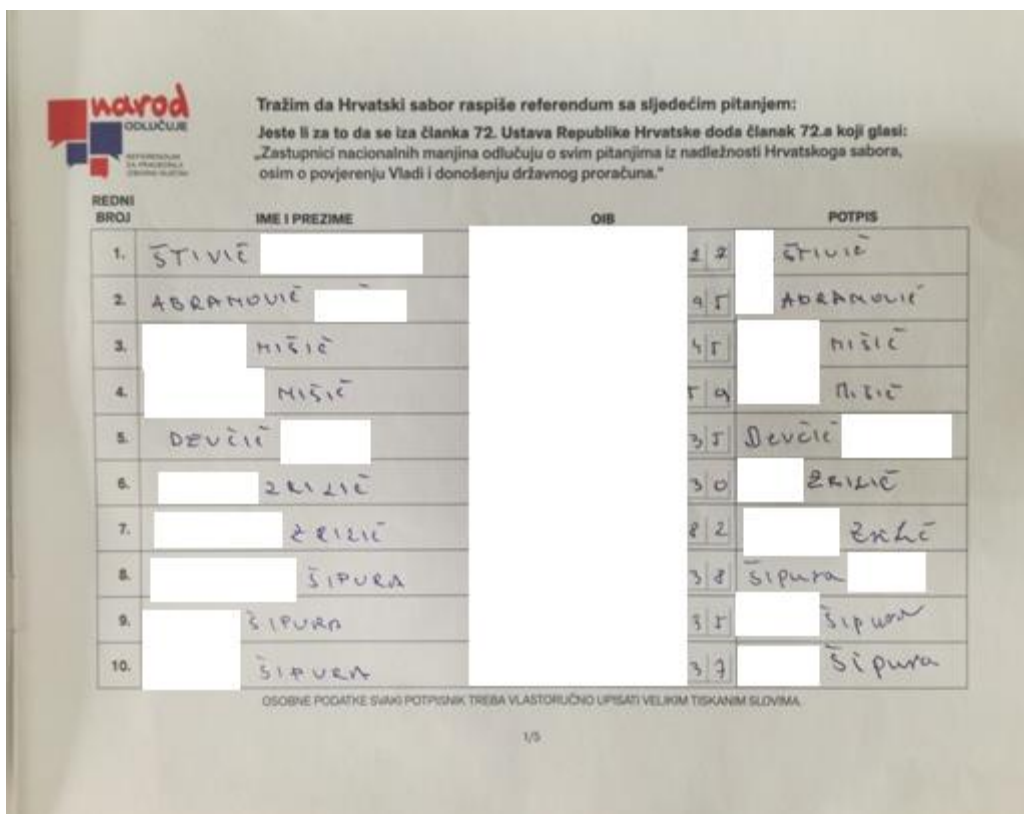
REDNI BROJ	IME I PREZIME	OIB	POTPIS
11.	BREKALO		Bre kolo
12.	BREKALO		Bre kolo
13.	BREKALO		Bre kolo
14.	BREKALO		Bre kolo
15.	BREKALO		Bre kolo
16.	BREKALO		Bre kolo
17.			
18.			
19.			
20.			

Slika 25: Kutija 6, potpisna lista 166, stranice 2/5, isti potpisi

U kutiji 1, potpisna lista 218, na stranici 1 sadrži podatke ispisane istim rukopisom. Nadalje, skreće se pozornost da je isti redoslijed podataka nađen i u kutiji 3, potpisnoj listi 247 iz zahtjeva „Narod odlučuje“ za dopunom Ustava Republike Hrvatske člankom 72.a. Nijedan OIB na navedenim listama ne postoji ni u RB ni u OIB sustavu.

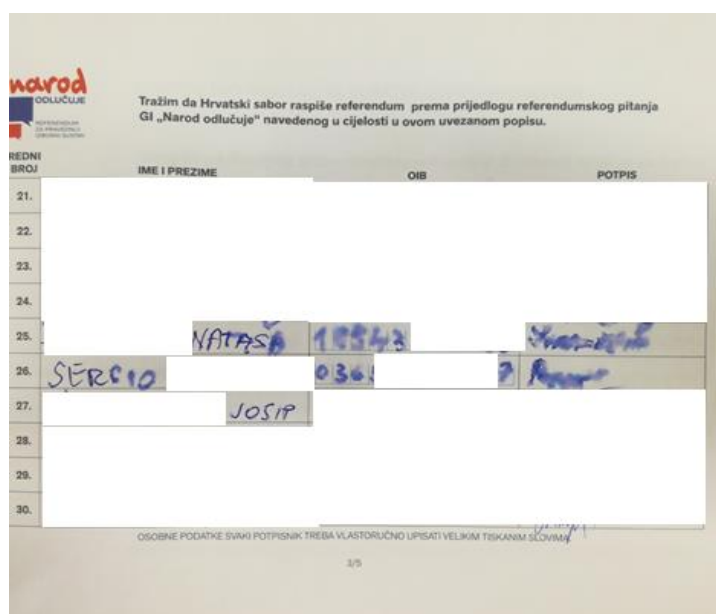
REDNI BROJ	IME I PREZIME	OIB	POTPIS
1.	ŠTIVIC		ŠTIVIC
2.	ABRAHOVIĆ		ABRAHOVIĆ
3.	MISIĆ		MISIĆ
4.	MISIĆ		MISIĆ
5.	DEVIĆ		DEVIĆ
6.	ZRILIĆ		ZRILIĆ
7.	ZRILIĆ		ZRILIĆ
8.	ŠIPURA		ŠIPURA
9.	ŠIPURA		ŠIPURA
10.	ŠIPURA		ŠIPURA

Slika 26: Kutija 1, potpisna lista 218, stranica 1/5, isti rukopis

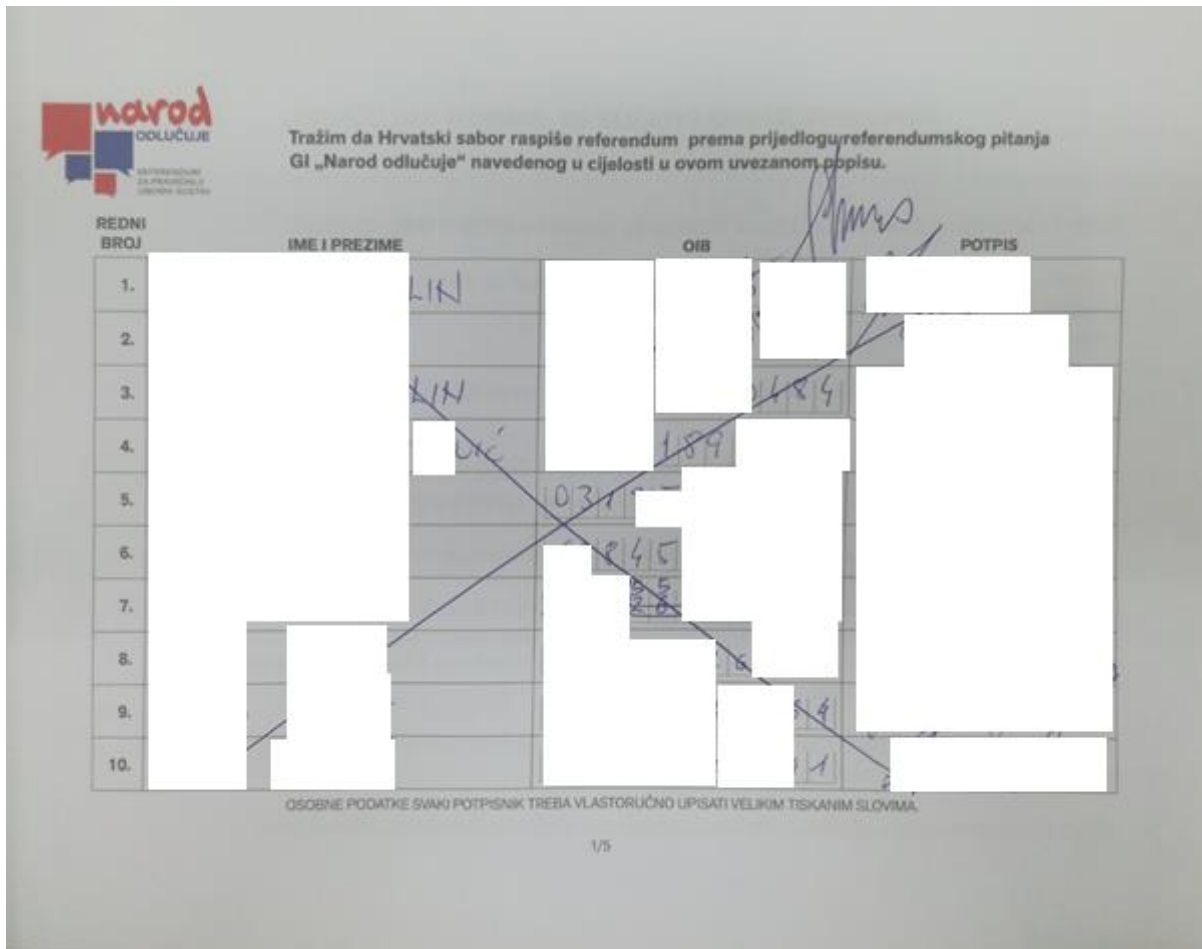
Slika 6: Narod odlučuje, zahtjev za dopunom Ustava RH čl. 72.a, kutija 3, potpisna lista 272, stranica 1/5 ima isti sadržaj stranice kao kutija 1, potpisna lista 218, stranica 1/5 (Narod odlučuje, zahtjev za izmjenom članka 72. Ustava RH) na gornjoj slici; OIB ne postoji.

U kutiji 2, potpisna lista 214 je smočena. Podaci koji su se mogli pročitati su uvaženi.

Slika 27:Kutija 2, potpisna lista 214, stranica 3/5, pojedini potpisi nisu čitki

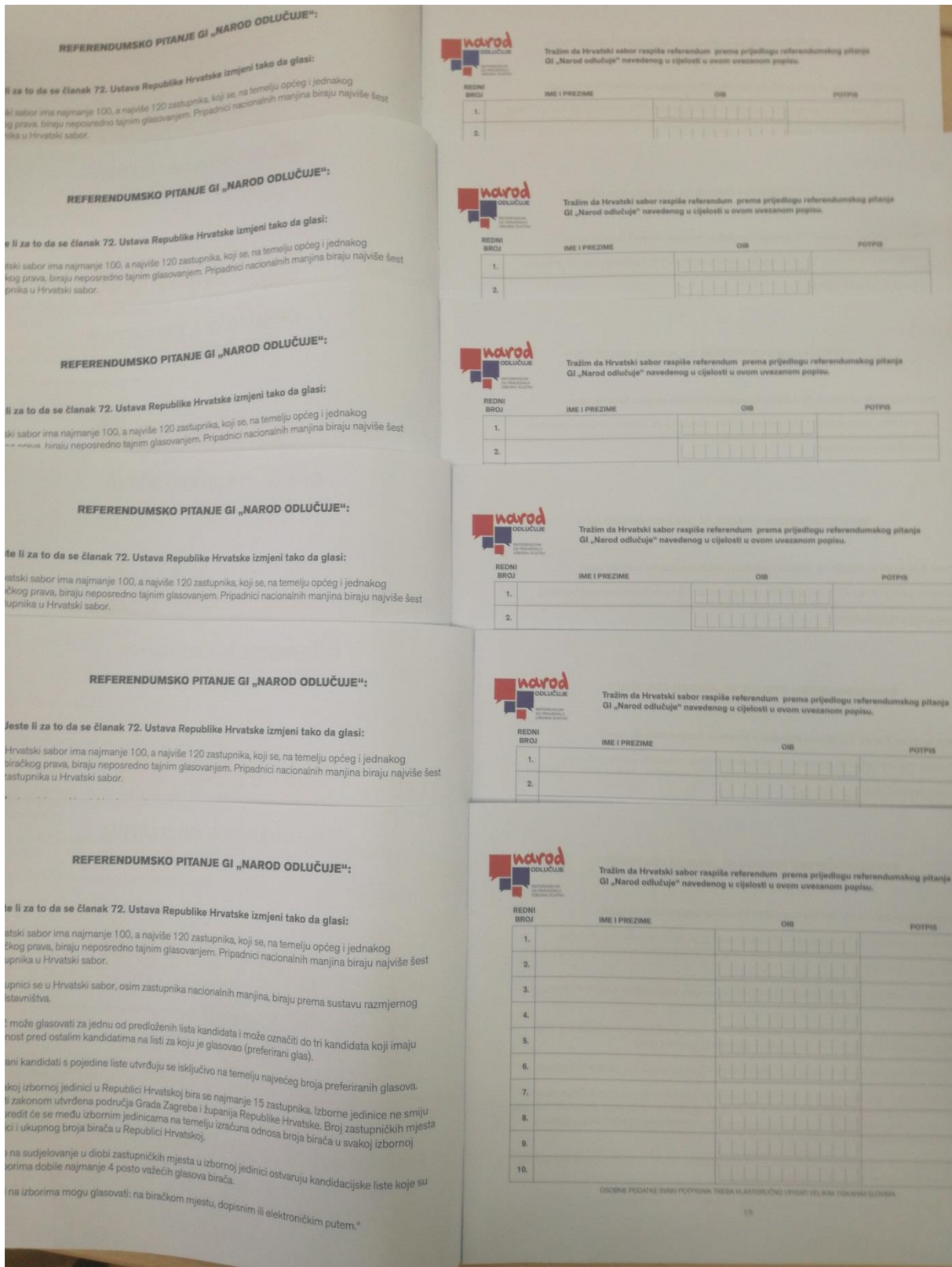
U kutijama 9 (potpisna lista 495, str. 1), 11 (potpisna lista 331, str. 1 i 2) i 14 (potpisna lista 176, str. 1) nađene su potpisne liste s prekrštenim potpisima.

Slika 28: Kutija 14, potpisna lista 176, stranica 1/5 s prekrštenim potpisima

Povjerenstvu su predložene prazne potpisne liste pronađene u kutijama (Izvršitelj u svojim evidencijama kutiju vodi kao knjigu pa su moguće povremene terminološke neusklađenosti) 10 i 17 i to:

Kutija	Potpisna lista - svezak
10	350
10	300
10	299
10	298
10	297
10	296
10	295
17	1
17	2

Slika 29:Kutija 10 i 17, prazne potpisne liste

Uvidom u potpisne liste 67 i 68 (kutija 12) utvrđeno je da su potpisi dopisani na dnu 5. stranice sveska 67 (izvan označenih redaka) prepisani na stranicu 3 sveska 68.

The image displays two versions of a referendum signature sheet. The top version shows a sheet with handwritten signatures in the 'POTPIS' column and the number '25' in the 'OIB' column, but the names are not in the official columns. The bottom version shows the same sheet with the names 'MELITA', 'ARMANDO', and 'HRVOJE' correctly entered in the 'IME I PREZIME' column, and '2', '5', and '0' in the 'OIB' column.

REDNI BROJ	IME I PREZIME	OIB	POTPIS
21.	MELITA	2	
22.	ARMANDO	5	
23.	HRVOJE	0	
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			

Slika 31: Kutija 12, potpisne liste 67 i 68, dopisani potpisi na dnu 5. stranice liste 67 (izvan označenih redaka) prepisani su na stranicu 3. potpisne liste 68

U potpisnoj listi 68, na stranici 2, u retku 14, primjerice, nije upisano osobno ime nego tekst „BRZOVIĆ (OD LORNE I ANTONIJA MAMA)?“ dok u polju za potpis stoji samo „?“.

Takav OIB „potpis“ nije ispravan.

REDNI BROJ	IME I PREZIME	OIB	POTPIS
11.			
12.			
13.			
14.	BRZOVIĆ (OD LORNE I ANTONIJA MAMA)?		?
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			

Slika 32: Kutija 18, potpisna lista 68, na stranici 2 OIB je ispisan kemijskom olovkom dok je grafičkom olovkom ispisan tekst „BRZOVIĆ (OD LORNE I ANTONIJA MAMA)?“ i u polju za potpis stoji samo „?“

Uvidom potpisnu listu 532 (kutija 18) stranicu 2, primjerice, i nestručna osoba može zaključiti da je jedna osoba popunila sve podatke, međutim, kako se Povjerenstvo ne može upuštati u ocjenu istovjetnosti rukopisa takvi potpisi su uvaženi.

REDNI BROJ	IME I PREZIME	OIB	POTPIS
11.	TUŠIĆ		Tuščić
12.	TOHIĆ		Tohić
13.	MIŠIĆ		Mišić
14.	ANDELIĆ		Andelić
15.	KOVAČ		Kovač
16.	ANDELIĆ		Andelić
17.	ANDELIĆ		Andelić
18.	TUŠIĆ		Tuščić
19.	KOVAČ		Kovač
20.	TUŠIĆ		Tuščić

Slika 33: Kutija 18, potpisna lista 532, ista osoba je popunila podatke

U potpisnoj listi 288 (kutija 19) svi potpisi su uneseni istim rukopisom, s tim da je u redcima pod rednim brojem 48-50 „osobni potpis“ stavljen pored sasvim drugog osobnog imena (ime: Ante, potpis: Mate, ime: Irena, potpis: Ante, a ime: Mate, potpis: Irena). Iako Povjerenstvo inače ne ulazi u sadržaj osobnog potpisa, u konkretnom slučaju, a budući da je osobni potpis napisan čitko i punim riječima te da je izvan svake sumnje da ime iz osobnog potpisa nije jednako imenu navedenom u istom retku (stupac 2), Povjerenstvo je odlučilo da se potpisi u redcima 48-50 neće uvažiti.

REDNI BROJ	IME I PREZIME	OIB	POTPIS
41.	JOZO		[Handwritten signature]
42.	JOZO		Jozo
43.	JNICA		
44.	TOMISLAV		
45.	LUKA		Luka
46.	ANKICA		Ankica
47.	MARA		Mara
48.	ANTE		Mate
49.	IRENA		Ante
50.	MATE		Irena

Slika 34: Kutija 19, potpisna lista 288, pogrešno potpisano

Imajući u vidu sve gore navedeno i predočeno, u nastavku se prenosi statistika provjere broja i vjerodostojnosti potpisa Građanske inicijative „Narod odlučuje“ iz zahtjeva o izmjeni članka 72. Ustava Republike Hrvatske koju je temeljem ugovorne obveze Izvršitelj dostavio Naručitelju.

GRAĐANSKA INICIJATIVA "NAROD ODLUČUJE" O IZMJENI ČLANKA 72. USTAVA REPUBLIKE HRVATSKE	
Ministarstvo uprave je utvrdilo da je u registar birača na dan 13. svibnja 2018. godine u 00:00 sati upisano ukupno 3.747.409 birača hrvatskih državljana s prebivalištem u Republici Hrvatskoj, 10% od toga broja iznosi 374.740	374.740
Izvršitelj provjere broja potpisa APIS IT je unio potpisa (jedan unos predstavlja skup podataka prepisanih iz jednog retka) i od ovog broja se računa udio ispravnih i neispravnih potpisa	412.325
UKUPNO ISPRAVNI	371.450
UKUPNO NEISPRAVNI	40.875

Izvršitelj je Povjerenstvu dostavio kontrolne liste s ukupno 41.370 neispravnih potpisa, od kojih je Povjerenstvo naknadnom provjerom u registrima i u potpisnim listama prihvatilo 495 potpisa kao ispravne te ih pribrojilo ukupnom broju važećih potpisa, dok se preostalih 40.875 neispravnih potpisa razvrstava prema sljedećim kriterijima:

- 7.488 duplih potpisa
- 1.844 OIB-a ne postoji u RB niti u drugim evidencijama
- 365 osoba nije bilo punoljetno u vrijeme prikupljanja potpisa
- 332 osoba nije hrvatski državljanin
- 120 osoba je preminulo prije početka prikupljanja potpisa
- 30.726 potpisa utvrđeno je neispravnima iz sljedećih razloga: osobno ime na potpisnoj listi ne odgovara osobnom imenu u registru birača; nečitko upisani podaci; neispravan OIB; prazan redak (podaci na potpisnoj listi su prekriveni, nisu uneseni svi podaci - nedostaje ime, prezime, OIB ili potpis, podaci ispravljani ili nadopunjavani, uneseni su podaci koji nisu propisani - MBG i sl.).

6. NAROD ODLUČUJE – DOPUNA USTAVA REPUBLIKE HRVATSKE ČLANKOM 72.A

Na sjednici održanoj 20. rujna 2018. Povjerenstvo je otvorilo kutije Građanske inicijative „Narod odlučuje“ za dopunom Ustava Republike Hrvatske člankom 72.a (kutije 4 i 7), a za koje je Hrvatski sabor u svome zapisniku naznačio da sadrže sporne potpisne liste.

Uvidom u predmetne kutije utvrđeno je kako slijedi:

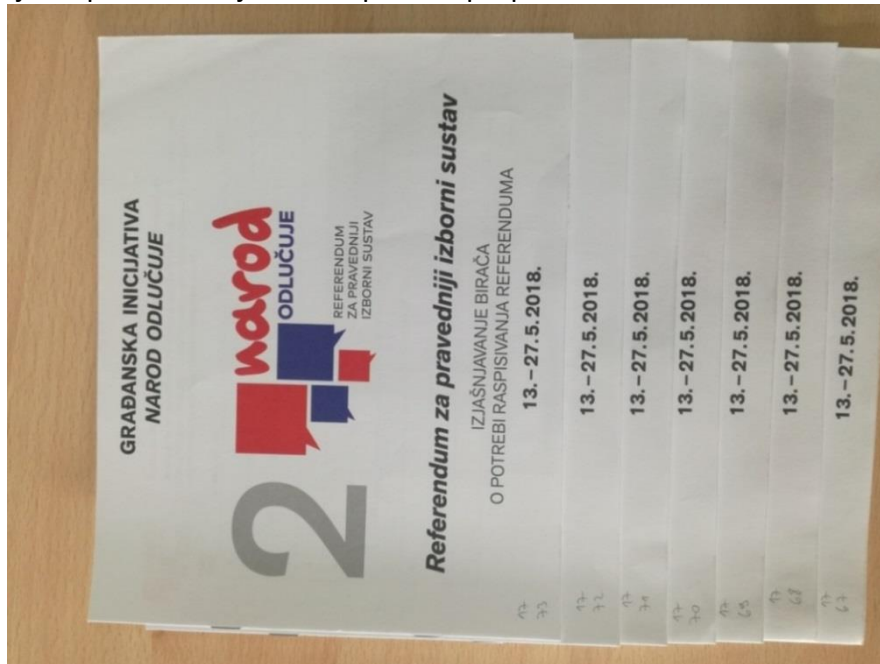
- Kutija broj 4 sadrži 1 potpisnu listu većih dimenzija u odnosu na standardne potpisne liste te je zaklamana, a ne uvezana kao ostale liste
- Kutija broj 7 sadrži 15 potpisnih lista koje su ispisane (printane) crno-bijelo te su zaklamane, a ne uvezane kao ostale liste.

Povjerenstvo je odlučilo da će se potpisi s navedenih lista provjeriti kao i potpisi na standardnim listama, a isto je odlučeno i u odnosu na potpisne liste različitog oblika kod zahtjeva za izmjenom članka 72. Ustava Republike Hrvatske.

Nadalje tijekom provjere broja i vjerodostojnosti potpisa Građanske inicijative „Narod odlučuje“ za dopunom Ustava Republike Hrvatske člankom 72.a uočene su sljedeće nepravilnosti:

U kutiji 17. pronađeno je sedam praznih potpisnih lista.

Slika 35: Kutija 17, prazne liste

Kao i kod prethodna dva zahtjeva „Istina o Istanbulskoj“ i „Narod odlučuje“ – izmjena članka 72., zamijećen je veliki broj potpisnih lista popunjen od strane jedne osobe, a znatan broj sadrži i isti potpis. U odnosu na navedeno, a budući da Povjerenstvo nije ovlašteno provoditi grafološku provjeru potpisa, se napominje da su i takvi potpisi uvaženi.

narod
ODLUČUJE

Tražim da Hrvatski sabor raspiše referendum sa sljedećim pitanjem:
Jeste li za to da se iz članka 72. Ustava Republike Hrvatske doda članak 72.a koji glasi:
„Zastupnici nacionalnih manjina odlučuju o svim pitanjima iz nadležnosti Hrvatskoga sabora,
osim o povjerenju Vladi i donošenju državnog proračuna.“

REDNI BROJ	IME I PREZIME	OIB	POTPIS
1.	RAJČIĆ		6
2.	RAJČIĆ		9
3.	RAJČIĆ		3
4.	RAJČIĆ		4
5.	RAJČIĆ		7
6.	RAJČIĆ		3
7.	RAJČIĆ		3
8.	RAJČIĆ		6
9.	RAJČIĆ		1
10.	RAJČIĆ		1

OSOBNE PODATKE SVAKI POTPISNIK TREBA VLASTORUČNO UPISATI VELIKIM TISKANIM SLOVIMA.

1/5

Slika 36: Kutija 8, potpisna lista 395, isti rukopis

narod
ODLUČUJE

Tražim da Hrvatski sabor raspiše referendum sa sljedećim pitanjem:
Jeste li za to da se iz članka 72. Ustava Republike Hrvatske doda članak 72.a koji glasi:
„Zastupnici nacionalnih manjina odlučuju o svim pitanjima iz nadležnosti Hrvatskoga sabora,
osim o povjerenju Vladi i donošenju državnog proračuna.“

REDNI BROJ	IME I PREZIME	OIB	POTPIS
41.	KUPČIĆ		5
42.	KUPČIĆ		6
43.	SLIŠKO		0
44.	MILČIĆ		3
45.	KUPČIĆ		3
46.	KUPČIĆ		9
47.	BOVIĆ		8
48.	ČIPIĆ		5
49.	STIJE		2
50.	MILČIĆ		1

OSOBNE PODATKE SVAKI POTPISNIK TREBA VLASTORUČNO UPISATI VELIKIM TISKANIM SLOVIMA.

5/5

Slika 37: Kutija 10, potpisna lista 496, stranica 5/5, isti rukopis

U kutiji 5, svesku 308, na stranici 1 je umjesto prezimena stavljen znak ponavljanja „-ll-„

Tražim da Hrvatski sabor raspiše referendum sa sljedećim pitanjem:
 Jeste li za to da se iza članka 72. Ustava Republike Hrvatske doda članak 72.a koji glasi:
 „Zastupnici nacionalnih manjina odlučuju o svim pitanjima iz nadležnosti Hrvatskoga sabora, osim o povjerenju Vladi i donošenju državnog proračuna.“

REDNI BROJ	IME I PREZIME	OIB	POTPIS
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			-ll-
8.			-ll-
9.			-ll-
10.			

OSOBNE PODATKE SVAKI POTPISNIK TREBA VLASTORUČNO UPISATI VELIKIM TISKANIM SLOVIMA.

Slika 38: Kutija 5, potpisna lista 308, stranica 1/5, umjesto prezimena stavljen znak ponavljanja „-ll-„

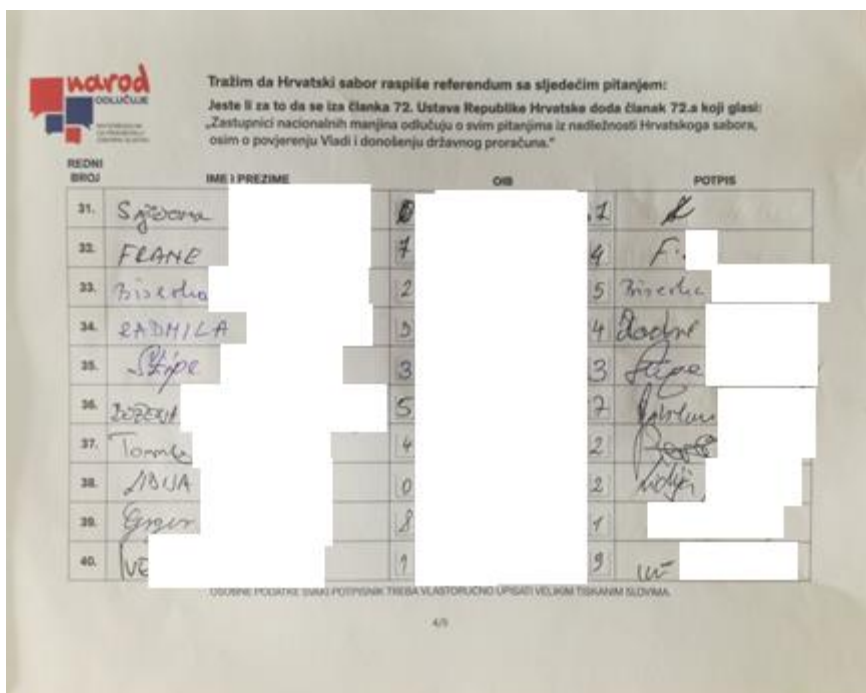
Svezak 441 (kutija 2) na stranici 5 sadrži duple potpise kao i svezak 76 na stranici 4 i 5.

Tražim da Hrvatski sabor raspiše referendum sa sljedećim pitanjem:
 Jeste li za to da se iza članka 72. Ustava Republike Hrvatske doda članak 72.a koji glasi:
 „Zastupnici nacionalnih manjina odlučuju o svim pitanjima iz nadležnosti Hrvatskoga sabora, osim o povjerenju Vladi i donošenju državnog proračuna.“

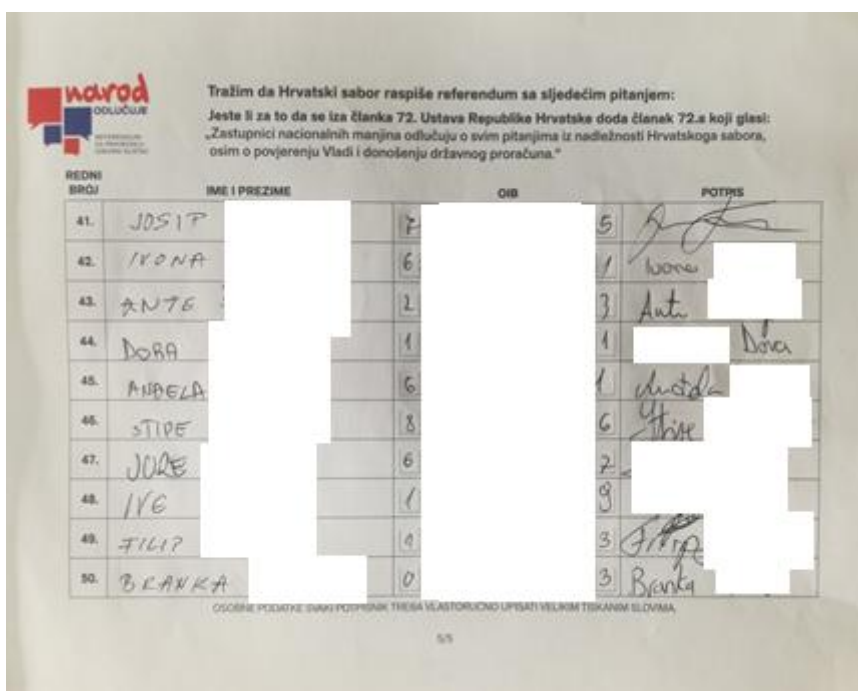
REDNI BROJ	IME I PREZIME	OIB	POTPIS
41.	ANA	3	ana
42.	LILIANA	5	Li
43.	BOSKO	0	3
44.	BRANKO	4	1 Branko 3
45.	STEVKA	1	5 Stevka
46.	TOME	4	2 Tome
47.	IVE	1	9 IVE
48.	BRANJA	0	3 Brnja
49.	STIPE	1	6 Stipe
50.	IVDNA	6	1 IVDNA

OSOBNE PODATKE SVAKI POTPISNIK TREBA VLASTORUČNO UPISATI VELIKIM TISKANIM SLOVIMA.

Slika 38: Kutija 2, potpisna 441, stranica 5/5, isti potpisi pronađeni i u potpisnoj listi 76 na stranici 4/5 i 5/5

Slika 39: Kutija 2, potpisna lista 78, stranica 4/5, isti potpisi pronađeni i u potpisnoj listi 441 na stranici 5/5

Slika 40: Kutija 2, potpisna lista 78, stranica 5/5, isti potpisi pronađeni i u potpisnoj listi 441 na stranici 5/5

U nastavku se prenosi statistika provjere broja i vjerodostojnosti potpisa Građanske inicijative „Narod odlučuje“ iz zahtjeva o dopuni Ustava Republike Hrvatske člankom 72.a koju je temeljem ugovorne obveze Izvršitelj dostavio Naručitelju.

GRAĐANSKA INICIJATIVA "NAROD ODLUČUJE" O DOPUNI USTAVA REPUBLIKE HRVATSKE ČLANKOM 72.A	
Ministarstvo uprave je utvrdilo da je u registar birača na dan 13. svibnja 2018. godine u 00:00 sati upisano ukupno 3.747.409 birača hrvatskih državljana s prebivalištem u Republici Hrvatskoj, 10% od toga broja iznosi 374.740	374.740
Izvršitelj provjere broja potpisa APIS IT je unio potpisa (jedan unos predstavlja skup podataka prepisanih iz jednog retka) i od ovog broja se računa udio ispravnih i neispravnih potpisa	407.835
UKUPNO ISPRAVNI	367.169
UKUPNO NEISPRAVNI	40.666

Izvršitelj je Povjerenstvu dostavio kontrolne liste s ukupno 41.190 neispravnih potpisa, od kojih je Povjerenstvo naknadnom provjerom u registrima i u potpisnim listama prihvatilo 524 potpisa kao ispravne te ih pribrojilo ukupnom broju važećih potpisa, dok se preostalih 40.666 neispravnih potpisa razvrstava prema sljedećim kriterijima:

- 7.443 duplih potpisa
- 1.807 OIB-a ne postoji u RB niti u drugim evidencijama
- 354 osoba nije bilo punoljetno u vrijeme prikupljanja potpisa
- 321 osoba nije hrvatski državljanin
- 115 osoba je preminula prije početka prikupljanja potpisa
- 30.626 potpisa utvrđeno je neispravnima iz sljedećih razloga: osobno ime na potpisnoj listi ne odgovara osobnom imenu u registru birača; nečitko upisani podaci; neispravan OIB; prazan redak (podaci na potpisnoj listi su prekriveni, nisu uneseni svi podaci - nedostaje ime, prezime, OIB ili potpis, podaci ispravljani ili nadopunjavani, uneseni su podaci koji nisu propisani - MBG i sl.).

7. ZAKONITOST PRIKUPLJANJA POTPISA

U skladu s člankom 8.c Zakona organizacijski odbor je dužan prijaviti mjesta na kojima će se održavati izjašnjavanje birača o potrebi da se zatraži raspisivanje referendumu policijskoj upravi na čijem se području izjašnjavanje održava, pet dana prije početka izjašnjavanja. Nadalje, potpisi za raspisivanje referendumu iz članka 87. stavka 3. Ustava Republike Hrvatske smiju se prikupljati samo na području Republike Hrvatske.

Uvidom u potpisne liste iz sva tri zahtjeva za raspisivanje državnog referendumu utvrđeno je da ne sadrže naznaku mjesta prikupljanja.

Ministarstvo unutarnjih poslova zatražilo je od nadležnih policijskih uprava podatke o broju prijavljenih mjesta za prikupljanje potpisa.

Za **Građansku inicijativu „Istina o Istanbulskoj“** ukupno je prijavljeno 2.238 mjesta za prikupljanje.

Analizom dobivenih podataka od Ministarstva unutarnjih poslova i Izvršitelja, utvrđeno je da je prihvaćeno 11.687 potpisa potpisnika koji imaju prebivalište u gradovima i općinama u kojima nije bilo prijavljeno mjesto za prikupljanje potpisa.

Za **Građansku inicijativu „Narod odlučuje“ (oba zahtjeva)** ukupno je prijavljeno 2.380 mjesta za prikupljanje potpisa.

Analizom dobivenih podataka od Ministarstva unutarnjih poslova i Izvršitelja, iz Zahtjeva Građanske inicijative „Narod odlučuje“ o izmjeni članka 72. Ustava Republike Hrvatske utvrđeno je da je prihvaćeno 19.802 potpisa potpisnika koji imaju prebivalište u gradovima i općinama u kojima nije bilo prijavljeno mjesto za prikupljanje potpisa.

Nadalje, analizom dobivenih podataka iz Zahtjeva Građanske inicijative „Narod odlučuje“ o dopuni Ustava Republike Hrvatske člankom 72.a utvrđeno je da je prihvaćeno 19.624 potpisa potpisnika koji imaju prebivalište u gradovima i općinama u kojima nije bilo prijavljeno mjesto za prikupljanje potpisa.

ZAKLJUČAK

Provjerom broja i vjerodostojnosti svih potpisa birača iz zahtjeva za raspisivanje državnog referenduma Građanske inicijative „Istina o Istanbulskoj“, Građanske inicijative „Narod odlučuje“ o izmjeni članka 72. Ustava Republike Hrvatske te Građanske inicijative „Narod odlučuje“ o dopuni Ustava Republike Hrvatske člankom 72.a utvrđeno je da ni za jedan zahtjev nije prikupljen dovoljan broj potpisa za raspisivanje državnog referenduma, sukladno članku 87. stavku 3. Ustava Republike Hrvatske i članku 3. stavku 4. Zakona o referendumu i drugim oblicima osobnog sudjelovanja u obavljanju državne vlasti i lokalne i područne (regionalne) samouprave, u vezi s Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-VIIR-7346/2014 od 10. prosinca 2014. godine.

S obzirom da na potpisnim listama za prikupljanje potpisa birača iz zahtjeva za raspisivanje državnog referenduma Građanske inicijative „Istina o Istanbulskoj“, Građanske inicijative „Narod odlučuje“ o izmjeni članka 72. Ustava Republike Hrvatske te Građanske inicijative „Narod odlučuje“ o dopuni Ustava Republike Hrvatske člankom 72.a nisu bila navedena mjesta prikupljanja, nije se mogla provesti provjera jesu li se potpisi prikupljali sukladno odredbi članka 8.c Zakona o referendumu i drugim oblicima osobnog sudjelovanja u obavljanju državne vlasti i lokalne i područne (regionalne) samouprave.

SADRŽAJ

1. PRAVNI OKVIR	2
2. PREGLED RADNJI KOJE SU PRETHODILE PROVJERI BROJA I VJERODOSTOJNOSTI POTPISA	4
2.1. Osnivanje Povjerenstva za provjeru broja i vjerodostojnosti potpisa birača	10
3. PROVJERA BROJA I VJERODOSTOJNOSTI POTPISA	11
3.1. Kriteriji za provjeru potpisa	15
4. ISTINA O ISTANBULSKOJ	24
5. NAROD ODLUČUJE - IZMJENA ČLANKA 72. USTAVA REPUBLIKE HRVATSKE	27
6. NAROD ODLUČUJE – DOPUNA USTAVA REPUBLIKE HRVATSKE ČLANKOM 72.A	39
7. ZAKONITOST PRIKUPLJANJA POTPISA	44
ZAKLJUČAK	45

S tekstom Izvješća suglasni su svi članovi i zamjenici članova Povjerenstva:

Terezija Marić

Lidija Mikac

Gordana Vidaković

Marijan Bulić

Nani Klepo

Silvija Grgić

Josip Osmand

Marijana Smiljanić

Ružica Zekić Marinović

Helena Bošnjak

Stjepan Cavrić

Darko Tičinović

Ivana Žiljak

Marko Šijan